

Dan M. Appel

**MOST KOJI
PREMOŠĆUJE VRIJEME**

Knjižni niz
PISANO JE...

Dan M. Appel
Most koji premošćuje vrijeme

Izvornik
A Bridge Across Time
by Dan M. Appel
ISBN 0-8280-1049-8

Nakladnik
ESDEA d.o.o.
Oroslavje, Hrvatska

Odgovara
Velimir Šubert

Prijevod
Hinko Pleško

Lektura i korektura
Nikolina Crljić

Grafička priprema i tisak
ITG, Zagreb, 1999.

Dan M. Appel

**MOST KOJI
PREMOŠĆUJE
VRIJEME**

*Ovu knjigu posvećujem svojim roditeljima, Melu
i June, koji su tako pozitivno živjeli prema
zamisljama iznesenim u njoj da sam ih i ja usvojio
i posvetio svoj život njihovom prenošenju drugima.*

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

UDK 821.111(73)-31=163.42

APPEL, Dan M.

Most koji premošćuje vrijeme / Dan
M. Appel ; <prijevod Hinko Pleško>. -
Oroslavje : ESDEA, 1999. - 92 str. ; 20 cm.
- (Knjižni niz Pisano je)

Prijevod djela: A bridge across time.

ISBN 953-6409-09-7

990915060

1.

“Ovo je, bez sumnje, najgluplja, najluda, najneuvjerljivija legalistička laž koju sam ikada čuo!” Alex Bowen je ove riječi doslovno ispljunuo kroz stisnute zube.

Stisnuo je kočnice tako da su zaškripale. Na semaforu je gorjelo crveno svjetlo.

Sjedio je u automobilu i ljutito udarao prstima po upravljaču kao što srdita mačka udara repom. Dan proveden u uredu bio je dovoljno frustrirajući. Još mu je samo trebao ovakav promet. Činilo se da je svaki spori vozač u gradu odlučio ići kući u isto vrijeme.

“Ide li uopće još koji vozač na instrukcije za polaganje vozačkog ispita?” gundao je.

Dan je počeo loše i sve je krenulo nizbrdo. A onda je, sat prije završetka radnog vremena, u Alexov ured ušao Clark Hanson sa svojim zahtjevom. Bio je to odgovarajući kraj jednog nemogućeg četvrtka.

“Zašto je ovaj planet naseljen tako tvrdoglavim budalama?” pitao se Alex. “I zašto su se svi zaposlili baš kod mene?” To nije pošteno, pogotovo sada kad mu je na platnom spisku očajnički potreban dobar tehnički crtač.

Svjetlo na semaforu promijenilo je boju u zelenu. Alex je nagazio na papučicu i nastavio mrmljati: “Zar je previše tražiti od mojih zaposlenika da se drže neke vrste razumnog radnog tjedna? Što je navelo tog momka da umisli kako je nešto osobito?”

Alex je prije deset godina osnovao tvrtku *Bowen i drugovi*. Sad su prerasli u jednu od najvećih, najagresivnijih arhitektonskih tvrtki u Georgiji. Ponosio se svojim uspjesima. Bili su poznati po tome što završavaju poslove u roku, čak ako je to značilo da treba raditi preko vikenda i noću. Alex je mrzio nepoštivanje rokova.

Istina, ovakav raspored rada iscrpljivao je njegove namještenike a njemu ostavljao malo vremena za obitelj. Ali on nikad nije zahtijevao od drugih nešto što sam nije bio spreman učiniti.

Alex je znao kako se radi. Prije mnogo godina ušao je u autobus i napustio svoj dom u malom mjestu Ellijay u Georgiji. U ono vrijeme nije imao ništa – ništa osim iskustva napornog rada. Tomu ga je naučilo devetnaest godina hodanja iza očevih mula.

Dok je odrastao, provodio je ljeto radeći od zore dok nije bilo toliko mračno da nije mogao vidjeti brazde na njivi. Zima je značila još više obveza, škole, još kućnih poslova, a zatim domaće zadaće. Djeca u okrugu Golmer odrastala su uvjerena da mogu napraviti sve, samo ako se za to odluče. Alex je to učinio.

Upravo ga je to danas uzrujalo. Zašto svi ne bi imali istu odlučnost da obave posao? Prije mjesec dana izgubio je svojega najboljeg tehničkog crtača pa je dodatni posao za svakoga značio prekovremene sate. Ovog tjedna uzeo je na posao idealnog čovjeka kojim će popuniti prazninu. No, momak je samo isprva izgledao idealan. A onda se dogodilo to.

Skrenuo je s ulice prema garaži uz kuću, zaustavio auto i jedan trenutak razmišljao. Zašto se, uopće, mora baviti takvim stvarima upravo kad je potpisao ugovor za izradu nacрта tornjeva-blizanaca za Billa Eckrotha.

Ulazeći u kuću, bacio je svoju vjetrovku u ormar i otišao do kuhinje potražiti suprugu.

“Večeras izgledaš jako vedro”, pozdravila ga je Melanie dok je na grilu okretala odrezak.

“Žao mi je. Bio je loš dan.” Alex je zatresao glavom. “Gdje su djeca?”

“Otraga na tratini. Postavljaju stol. Odlučili su prije jeseni imati još jedan piknik.” Melanie je glavom pokazala na vrata koja vode u dvorište iza kuće. “Hoćeš li ponijeti salatu? Ja ću donijeti odreske pa možemo jesti.”

“Odlično!” Alex se nagnuo preko pulta i poljubio suprugu. “Žao mi je što sam takvo gundalo! Uh, ovi odresci zbilja mirišu!”

“Hvala, gospodine,” nasmiješila se Melanie. “No, ako izideš iz moje kuhinje i sjedneš za stol, možda ćeš zaključiti da su i ukusni. Marinirala sam ih u posebnom *schillo* umaku.”

“U redu, evo, već sam vani”, smijao se Alex i dohvatio zdjelu sa salatam. “Trebam li još što ponijeti?”

“Ne, samo svoj apetit. A sad kreći!”

* * *

“Znaš, Melanie, imam ozbiljan problem”, rekao je Alex supruzi dok su nakon večere prali posuđe. “Čini mi se da sam ti pričao o Clarku Hansonu, novom tehničkom crtaču kojeg sam u ponedjeljak primio na posao. Bolji je od svih koje sam dosad imao i zna crtati računalom kao da ga je on izmislio. Tko god ga je uvježbao, napravio je fantastičan posao i Clark je za početak vjerojatno bio stvarno nadaren.”

Alex je posegnuo rukom iza Melanienih leđa i ukrao iz velike zdjele kolačić prelive čokoladom.

“Ima još nešto”, dodao je. “Stvarno je simpatičan momak. Neki dan je nazvao Bill Eckroth i, kao obično, bio zbog nečega ljut. No Clark je preuzeo liniju.”

“Jadnik”, komentirala je Melanie. “Billov jezik je prilično gadan, čak i kad nije ljut.”

“Daaa, ali Clark se na to nije obazirao i prema njemu se ponašao kao da je naj, najvažniji kupac. Jednostavno nije mogao nahvaliti Clarka.”

“Prvo ovo!” Melanie je iz hladnjaka uzela bocu s mlijekom, napunila čašu i pružila je Alexu. “Uzmi nešto zdravo uz te kolačiće”, namignula mu je.

Alex je namočio kolačić u mlijeko i spustio čašu na stol. “Svi ga vole, Mel. Ne moram strahovati kad mušterijama priča šale. Obično su smiješne, ali toliko čiste da ih možeš ispričati i svojoj baki.”

“Pa u čemu je onda problem?” upitala je Melanie.

“Možda ću mu morati dati otkaz.”

“Ali on ti je potreban!” uskliknula je Melanie. Ispružila se da bi zdjelicu od miksera stavila na mjesto u gornji prentinac kuhinjskog elementa. “Ako nastaviš s tolikim prekovremenim satima, više te neću ni vidati. Što je taj momak učinio?”

“Ma ništa! Stvar je u onome što kani učiniti.” Alex je uzeo kuhinjsku krpu i počeo brisati žutu plastičnu posudu. “Došao je u moj ured prije kraja radnog vremena i zatražio da ove subote bude slobodan. Hoće sve subote slobodne!”

“Možda ima neki problem u obitelji!”

“Nema. Ali slušaj! Kaže da subotom ide u crkvu. Prema njemu, u Bibliji piše da šest dana treba raditi, a sedmoga odmarati.”

“Je li on svjestan da će zbog toga cijela tvrtka imati nevolje s rokovima?” upitala je Melanie.

“Nije to problem.” Alex je obrisao posude i preko glave skinuo crvenu pregaču. “Spreman je raditi nedjeljom kako posao ne bi zaostao. Čini se da mu novac ne bi bio na odmet. Kaže da će rado raditi kad god može.”

“Pa vidiš, problem je riješen,” objavila je Melanie.

“Ali, Mel, ako se svi drugi pobune, ne preostaje mi drugo nego mu otkazati. Ako mu udovoljim molbi, svi će reći da ga favoriziram. Već sam u životu sreo fanatike, ali ovaj ih momak sve nadmašuje.”

“Nije li to spomenuo u svojoj molbi za zaposlenje?” upitala je Melanie.

“Jest, ali mi se čini da sam to previdio. Ispričao se što nije nešto rekao tijekom tjedna. Rekao je da se prvo htio dokazati u poslu.”

“Je li u tome uspio?”

“Svakako. Ovog smo tjedna završili posao s kojim smo mjesec dana bili u zaostatku.”

Melanie se namrštila dok je brisala sudoper i vješala krpu. “Ne moraš ga držati ako nećeš. Još je uvijek na probnom radu. A ako ga zadržiš, to je tvoja stvar, zar ne? Dokle god radi nedjeljom, zašto bi se itko žalio?”

Ugasila je svjetlo u kuhinji i krenula za Alexom u dnevnu sobu. “No mene muči nešto drugo”, rekla je.

“Što?” Alex je duboko udahnuo i oslonio se na naslon kauča.

“Alex, ti si učitelj u nedjeljnjoj školi. I tvoj je tata bio učitelj u nedjeljnjoj školi. Poznaješ Bibliju. Zašto mu jednostavno ne dokažeš da je subota pogrešan dan za svetkovanje?”

“Pokušao sam. Rekao sam nešto kao da je nedjelja moja subota. On se nasmiješio i rekao da razumije, ali je onda dodao da je prema Svetom pismu subota Božji dan odmora.”

“Piše li to u Bibliji?”

“Ah, mislio sam da je budala. A on je citirao tekst iz Izlaska 10,10 gdje piše: ‘A sedmoga je dana subota, počinak posvećen Jahvi.’ Pokazao je glavom na moj kalendar i rekao kako Bog traži od nas da izlazimo pred Njega samo jedan dan, sedmi dan, u subotu. Kaže da biblijska subota počinje zalaskom sunca u petak i završava zalaskom sunca sljedeće večeri.”

“A gdje to piše?”

“U Levitskom zakoniku 23,32. Pitao sam ga.”

“I što si mu odgovorio?”

“A što sam mogao reći?” Alex je slegnuo ramenima. “Nismo imali mnogo vremena. Rekao sam kako ima dovoljno dokaza da je nedjelja dan kad treba ići u crkvu. Pokazat ću mu ih u ponedjeljak.”

“Znači, nećeš ga otpustiti?” Melanie je kratko namignula.

“Zasad neću. Nemam drugog izbora ako želim da se izvrši Eckrothova narudžba. Ali moram promijeniti neke njegove ideje. Rekao sam kako je smiješno tvrditi da je, što se tiče dana svetkovanja, cijeli kršćanski svijet u zabludi. On mi se samo široko nasmiješio i rekao da će mu biti drago čitati biblijske tekstove koje mu mogu pokazati.”

“Zvuči kao da si sebi natovario novi posao.”

“Neće trebati mnogo truda da mu dokažem kako je u zabludi. Hoćeš mi pomoći?”

“Svakako. Idem k Ali. Večeras donosimo poklone mlađoj majci pa ćeš neko vrijeme biti sam. Vratit ću se oko devet sati”, obećala je.

* * *

Alex je sjedio na kauču duboko utonuo u misli. Melanie je otišla. Sjetio se običaja koji su vladali u njegovoj obitelji. Usta su mu se ispunila slinom kad se sjetio pilića koje je majka znala ispeći, pa ukiseljenog povrća i njezine pite od slatkog krumpira. Nasmiješio se kad se sjetio kako se s braćom znao kupati na potoku. Sjetio se kako je svake nedjelje išao u crkvu. Njegova bi se obitelj poredala u svojoj klupi kao osam kosova na žici.

Bowenovi su u sjevernoj Georgiji živjeli gotovo 200 godina – u istom društvu, na istoj cesti, u istom zaljevu. Prije toga su stotinama godina živjeli u istom okrugu u Škotskoj, na istoj cesti, na visoravni. Vjerojatno su tamo bili otkad su Kelti naselili zemlju, koliko je to Alexu bilo poznato.

Da, promjena nije bila laka za njegovu obitelj. Možda čak nemoguća, ukoliko za nju nije postojao jako dobar razlog. A dobrog razloga za odbacivanje dana odmora kojega su držali njegovi preci nije bilo. Stoljećima su svetkovali nedjelju prije no što su ih Britanci otjerali da prijeđu u novi svijet.

I svi su se držali Biblije, dobre Knjige, kako je Alexov otac znao reći. “Postoji knjiga koju treba čitati i po njoj živjeti”, znao bi starac govoriti svojoj djeci.

Alex je bio siguran da Biblija sadrži odgovor na njegovu dvojbu. Jedini način da sazna istinu bio je istraživati i proučavati sam za sebe. Rješenja će doći sama po sebi. Velik je broj ljudi koji jednostavno prihvaćaju ono što kaže neki uporni propovjednik ili guru koji može platiti termin na televiziji.

Alex je polako krenuo u radnu subu i s police uzeo Strongovu *Konkordanciju*. Golema knjiga koja sadrži svaku riječ iz Biblije dosad mu je uvijek pomogla. Kad god bi njegovi učenici u nedjeljnoj školi postavili pitanje vezano uz Bibliju, Alex bi ih poticao da sami istražuju s Biblijom i konkordancijom.

Sada je sam morao istraživati. Stavio je na kuhinjski stol *Konkordanciju*, svoju Bibliju, blok žutog papira i lončić kave te sjeo i počeo s istraživanjem.

Nakon dva sata Alex je, nezadovoljan, odbacio svoju zlatnu *cross* kemijsku olovku. Prvo je pokušao s riječju “nedjelja”. Ove riječi očito nije bilo u Bibliji. Onda mu se pridružila Melanie i predložila da potraže riječ “prvi”. Uostalom, nedjelja je prvi dan tjedna.

“Sjećam se da je moja baka nešto govorila o tome”, rekla je Alexu. “Svake nedjelje, dok sam bila mala, baka bi znala reći: ‘Melanie Ann, Biblija kaže da ne smijemo zaboraviti okupiti se na bogoslužje prvog dana tjedna. Ostavi igru i spremi se!’”

Na nesreću, Alex i Melanie nisu mogli naći ni taj tekst. Najbliži tome bio je tekst u Hebrejima 10,25 ali u njemu nije bilo riječi o prvom danu tjedna. Bili su zatečeni.

“No”, rekao je Alex, “a što sada?”

* * *

Sljedećeg jutra Alex je u svoj ured pozvao jednog od inženjera, Scorpa Johnsona. Scorp je često govorio u crkvi kao laik-propovjednik i bio je mnogo bolji poznavalac Biblije. Kad je Scorp zatvorio vrata, Alex ga je upitao: “Gdje u Bibliji piše kako se od nas očekuje da svetkujemo nedjelju?”

“Što?” nasmijao se Scorp.

“Gdje u Bibliji piše da trebamo svetkovati nedjelju? Ne-ki dan sam razgovarao s našim novim tehničkim crtačem i on je tražio slobodne subote da bi mogao ići u crkvu. Tvrdi da je kršćanin, a ne Židov. Uvjeren je da nam Bog u Bibliji kaže kako je odvojio subotu za bogoslužje. Imaš li kakvu ideju kako bih ga uvjerio u suprotno?”

“Svakako. Imam kod kuće nekoliko knjiga kojima bi se mogao poslužiti. Otići ću po njih za vrijeme stanke.”

“Hvala, dugujem ti”, rekao je Alex poslije kad je Scorp stavio knjige na njegov stol. “Poželi mi sreću.”

“Nema problema. Neće se imati na što pozvati.”

Dok se te večeri vraćao autom kući, Alex je otvorio prozor i duboko udisao miris jesenske zemlje. *Jesen je prava gozba za osjetila*, pomislio je dok je pokraj njega promicalo stablo za stablom obojeno žarkim bojama. Osjećao se oštar miris američkog oraha i katavbe. *Drago mi je što je Bog stvorio godišnja doba takvima kakva jesu*, maštao je.

Nakon što je te večeri zapalio vatru u kaminu, sjeo je s Melanie da čitaju Scorpove knjige. Ubrzo su na žutom papiru imali ispisane tri stranice pune streljiva. U nedjelju ujutro ponovno su proučavali prije odlaska u nedjeljnu školu. A onda, da bi bili sigurni kako su se osigurali sa svih strana, pozvali su na ručak pastora i njegovu obitelj i proveli poslijepodne skupljajući još više informacija.

Prije no što su te večeri otišli na počinak, saželi su svoje proučavanje u deset točaka:

1. Subota je dana samo Židovima. Trebala je biti tjedno proslavljanje njihovog izbavljenja iz Egipta. Božji je narod nije svetkovao prije Sinaja.

2. Isus je na križu ukinuo svetkovanje subote. Od toga su vremena u čast uskrsnuća On i prvi kršćani svetkovali nedjelju.

3. Isusovo uskrsnuće od mrtvih najveći je događaj u ljudskoj povijesti, veći čak i od stvaranja svijeta. Stoga slavljenje uskrsnuća nadmašuje bilo kakvo proslavljanje stvaranja.

4. Kao kršćani ne nalazimo se pod starim savezom, Deset zapovijedi, već pod milošću i novim savezom.

5. Bog je uspostavio subotu kao jamstvo da će Njegov narod posvetiti jedan dan Njemu i zajednici s Njime. Blagoslovio je bogoslužni čin, a ne određeni dan. Mnogo je važniji duh kojim se taj dan svetkuje. Mi smo odlučili svetkovati nedjelju zato što je najveći dio kršćanskog svijeta odvojio ovaj dan od ostalih.

6. Oni koji svetkuju subotu ne mogu biti sigurni da je to zbilja taj dan. Tijekom tisuća godina od stvaranja izgubljeni su izvještaji o vremenu, a i kalendar se mijenjao.

7. Budući da živimo na planetu kuglasta oblika, nemoguće je da cijeli svijet svetkuje isti dan. Vrijeme se po svijetu razlikuje i stoga je nemoguće svetkovati subotu.

8. Ako nedjelja nije pravi dan za svetkovanje, zašto to netko nije dosad ustanovio? Zašto glavni vjerske vode i pastori po crkvama to ne proglase problemom?

9. Ako je pogrešno svetkovati nedjelju, Božji Duh bi nas učinio osjetljivim na tu činjenicu. Budući da to nije učinio, vjerojatno je ispravno svetkovati nedjelju.

10. Ako bismo morali svetkovati subotu namjesto nedjelje, bili bismo u raskoraku s čitavim svijetom. Postali bismo predmet ismijavanja i bilo bi teško poslovati. Bilo bi gotovo nemoguće sačuvati radno mjesto. Osim toga, propala bi i naša vjerodostojnost kao kršćana. Ljudi bi mislili da smo pripadnici nekog kulta.

“Ako ga to ne uvjeri, ništa ga neće uvjeriti”, mrmljao je Alex gaseći svjetlo. “Ima dovoljno dokaza da i porotu možemo uvjeriti.”

“Alex!” Melanie se naglo uspravila na krevetu. “Upali svjetlo! Upravo sam se nečega sjetila. Pa nedjelja je sedmi dan tjedna. Clark je pomiješao dane.”

“Čekaj, stani!” Alex je podignuo ruku. “Ako to kažemo, gađamo sami sebe, Mel. Naš drugi dokaz kaže da je Isus prenio dan svetkovanja sa sedmog na prvi. Ako kažemo da je nedjelja sedmi dan, onda bismo trebali svetkovati ponedjeljak. Osim toga, subota je na kalendaru uvijek sedmi dan.”

“Ma imaš pravo. Alex, jesi li siguran da možeš zapamtiti sve tekstove koji idu uz naše dokaze?”

“Mogu, Mel”, Alex se okrenuo i nasmijao. “Obilježio sam ih u svojoj Bibliji. No, poljubi me i spavaj da ne ispadne kako brinemo cijelu noć.”

2.

“Hej, srce, kako je bilo danas?” Clark je ušao u kuhinju i zagrlio Connie.

Zatim se sagnuo, podignuo s poda malu Emily i njome zamahnuo iznad glave. Držeći ispod ruke djevojčicu koja se smijala, krenuo je u dnevnu sobu da vidi svoje dječake, Shanea i Erica. Nije ni riječi spomenuo o svojem poslu.

Iz dnevne sobe začuo se vedar smijeh. Connie se nasmiješila prisjećajući se koliko se Clark izmijenio od dana kad ga je prvi put srela. Bio je tipičan samosvjesni građevinski radnik kad su se nekoliko godina nakon srednje škole vjenčali.

U to vrijeme Clark nije žurio kući da se poigra sa svojom djecom. Obično nije ni večerao s njima. Ponedjeljkom uvečer uvijek bi žurio u Rockijev športski bar. Tamo bi ostajao satima ispijajući s društvom pivo, gledajući *football* i pričajući viceve. Utorkom bi popio nekoliko hladnih

piva s društvom iz vojske. U srijedu bi došlo na red kuglanje, a četvrtkom tjedni sastanak u Hamiltonovom konjičkom klubu.

A zatim petak. "Connie, znaš da se moram malo opustiti s momcima", objasnio bi joj na odlasku. "Sutra ću povesti djecu u zoološki vrt. Obećajem!" Poljubio bi je i uskočio u auto. To sutra koje je obećao djeci nikad da dođe.

Connie je višeput razmišljala o rastavi i jednom je čak otišla odvjetniku potpisati neke dokumente. Ali, jednostavno nije mogla. Clark je imao posao, osigurao joj je pristojan život i, koliko joj je bilo poznato, nije je varao. Nekima od njezinih prijateljica nije ni izdaleka bilo tako dobro.

Pa ipak, njihov odnos nije mogla nazvati brakom. Bio je to jednostavno ugovoreni način suživota. Clark se brinuo za krov nad glavom, a ona se starala za opranu odjeću i čiste podove. I postavljala bi na stol večeru kad god bi odlučio jesti kod kuće.

A onda su se stvari promijenile. Jednog je dana Clark na poslu sreo kršćanina koji se zvao Perry Davis. Kad su se njih dvojica sprijateljila, Clark je u Perryjevom životu primijetio radost. Na kraju je Clark prihvatio Isusa Krista kao svojeg Spasitelja.

Clark je i dalje provodio vrijeme sa svojim društvom, ali je prestao piti. Onda je odbacio cigaretu. Njihov je brak postao ono o čemu je Connie uvijek sanjala i vrijeme provedeno s djecom došlo je na prvo mjesto. Pridružili su se jednoj crkvi i svaki je tjedan posjećivali. Na kraju su postali obitelj koja se zajedno igrala i zajedno molila.

Connie je primijetila da je došlo do promjene u njihovom fizičkom odnosu. Ljudi su govorili da se ponašaju kao mladenci. Kolege na poslu zadirkivali bi Clarka zbog listića koje je nalazio među svojim sendvičima. Ponekad bi mu oni izmamili osmijeh, a ponekad bi se zacrvnio.

Poslije ih je jedan kršćanski prijatelj upoznao s idejom koja je još više obogatila njihov život.

“Što kažeš?” uskliknuo je Clark kad mu je Dwight Hendershot prvi put rekao da ide subotom u crkvu. “Kršćani idu u crkvu nedjeljom.” No, dok su slušali Dwightovo objašnjenje, Clark i Connie su se sve više oduševljavali.

Otkrili su da je Bog, kad je stvarao svijet, sedmi dan učinio osobitim. “To je subota”, objasnio je Dwight. “Subota nalikuje na dar kvalitetnog vremena koje je Bog poklonio svakome od nas. Vrijeme provedeno s Bogom, vrijeme s obitelji.”

Dwight je nastavio: “Vidite, Bog nas je stvorio da se sprijateljimo s Njim. On nam se raduje kao što se otac raduje djeci. Subota nam pruža vrijeme da negujemo ovaj odnos.”

“Zar ne bismo trebali biti kršćani sedam dana u tjednu?” upitao je Clark.

“Svakako, i zamislite kako bi vaš cijeli tjedan bio mnogo bolji kad biste ostavili sav svoj posao i dvadeset i četiri sata proveli uživajući s Bogom i jedni s drugima! Probajte!”

Taj se razgovor duboko dojmio Clarka i Connie. Proučavali su u Bibliji o suboti i na kraju odlučili probati. Nije trebalo dugo i subota im je postala najljepšim dijelom tjedna. “Kako smo prije mogli živjeti bez tog vremena?” često se Clark pitao.

Naš je život sada sasvim drukčiji, smješkala se Connie, *i ne bih ga mijenjala ni za što*. No i dalje se pitala što se dogodilo s Clarkovim poslom.

Gusta je juha stajala vrela na štednjaku. Postavila je na stol krekere i zdjelice i pozvala obitelj na večeru.

“No”, rekla je nakon što je Clark molio Boga da blagoslovi hranu, “što se dogodilo? Hoćeš li nas cijelu večer držati u napetosti?”

Clark se nasmiješio. “Connie, dan je bio neobičan. Ne znam odakle početi. Sjećaš se kako smo se ujutro molili i tražili Boga da vodi moj razgovor s Alexom?”

Connie je kimnula glavom i počela ulijevati vruću juhu u Clarkovu zdjelicu.

“Bio sam u iskušenju prijeći preko problema subote. Čak ako mu i dokažem da sam u pravu, izgubio bih posao i čovjeka kojega bih volio imati za prijatelja. Htio sam mu reći što smo otkrili a da to ne izgleda kao nametanje i propovijedanje.” Clark je duboko udahnuo i pogledao suprugu. “Znaš, stvarno sam se bojao. Prije no što sam otišao na razgovor s njim, proveo sam puno vremena u molitvi.”

“I?”

“I”, Clark se opet nasmiješio, “još uvijek radim.”

“Clark, pa to je fantastično!” Connie je skočila sa stolca, savila ruke oko muževljeva vrata i poljubila ga. “Znala sam da će ti Bog pomoći. Znala sam! O, Clark, zar nije dobar naš Bog?”

“No, stani!” smijao se Clark. “Ne znam koliko će to trajati, ali bar još ovaj tjedan radim. Alex se zakopao u projekt kojega radi za Kozlickija i Eckrotha pa mu je potrebna moja pomoć. Čini mi se da ćemo morati ići korak po korak.”

Connie je skliznula na krilo suprugu i ponovno ga zagrlila. “Clark Hanson, doista se ponosim tobom!” šapnula mu je u uho. “Znala sam da će sve ispasti na dobro.”

“Mama, što se događa? Kaži i nama.”

Connie i Clark su se okrenuli i gledali u zbunjena lica Erica, Shanea i Emily. Djeca su nestrpljivo čekala da čuju novosti.

“Tatin novi posao ide jako dobro. Ja sam doista sretna i ponosna.”

Shane je nakrivio glavu i namrštitio čelo. “Zašto se onda istodobno smiješ i plačeš?” pitao je.

“Zato što je mama jako, jako sretna,” objasnila je.

“Ispričaj nam što se dogodilo”, molila je Connie i spustila se na stolac. Clarkov tajanstveni osmijeh samo ju je učinio nestrpljivijom da sazna što je bilo.

“Alex je htio da s njim ručam. Tako mi sjedimo tamo, a on vadi list žutog papira, sasvim ispisanog. Sastavio je popis od deset točaka o suboti i nedjelji. Evo”, Clark poseg-

ne u džep i izvuče presavijeni list žutog papira, “donio sam ga kući da ga pročitaš.”

Connie je pružila ruku za papirom, a Clark je dodao: “Reći ću ti nešto, Connie. Alex je mogao odrasti u zabačenom mjestu, ali je svakako negdje stekao dobro obrazovanje. Oštar je kao novi nož. Samo da vidiš njegovu Bibliju. Sva je otrcana.”

“A što je rekao?” upitala je Connie.

“Da, Alex me pogledao ravno u oči onim svojim pogledom kao da te probada. A onda je upitao: ‘Zašto vam ovo sa subotom toliko znači? Za mene je sve to novo pa sam znatiželjan.’”

Connie se zamislila. “Znaš, zvuči kao da zbilja želi biti pošten prema tebi. I što si mu odgovorio?”

“Zamolio sam ga da sa mnom pogleda prva tri poglavlja u Postanku. Sjeti se što smo pomislili kad nam je Dwight prvi put rekao da u crkvu ide subotom.”

“Sjećam se, mislili smo da to zvuči nenormalno.”

“Točno. Ali kad smo to bolje pogledali u Bibliji, stvarno je imalo smisla. Meni je sinulo kad sam čitao izvještaj o stvaranju, pa sam zato tako počeo i s Alexom.”

Clark još uvijek nije bio dotaknuo juhu. Sada je odgurnuo zdjelicu i nastavio pričati supruzi.

“Zajedno smo ponovili izvještaj o stvaranju u Postanku 1. poglavlju. Imamo puno zjedničkog. Kao i mi, on vjeruje da je Bog stvorio svijet u sedam dana. Onda smo čitali što se dogodilo sedmog dana stvaranja – kako je Bog tog dana počinio, kako ga je posvetio odnosno odvojio za svetu svrhu. Alex je rekao kako je smatrao da je subota bila određena samo za Židove, a ne za kršćane.”

“Ali židovski narod u to vrijeme nije ni postojao”, protestirala je Connie.

“Točno, i ja sam ga na to podsjetio. Rekao sam mu kako je Bog stvorio subotu za sve ljude prije no što je grijeh uopće ušao u svijet. Zatim smo prešli na tekst u Marku 2,27, gdje piše da je Bog dao subotu kao dar čovječanstvu.

Ne vjerujem da je ikad prije čitao taj tekst u ovom kontekstu.

No, ono što ga je uistinu zaintrigiralo bilo je kako Sotona reagira na subotu. Pričao sam mu kako je Bog pri stvaranju dao ljudima tri dara. Prvo, dao nam je život. Zatim je tu obitelj u kojoj čovjek otkriva što je zapravo ljubav. I na kraju dao nam je subotu, dar kvalitetnog vremena, kad ostavljamo svoj posao da se posvetimo Bogu i jedni drugima. Podsjetio sam ga kako je Božji neprijatelj napadao i pokušavao uništiti svaki od ovih darova – život, obitelj i naše vrijeme s Bogom.”

“Je li te Alex nakon svega toga još slušao?” upitala je Connie.

“Jest, bio je zbilja strpljiv. Na kraju smo otvorili Izaija 58. poglavlje – znaš, onaj redak koji govori o gaženju nogama...”

“Oh, drag mi je.” Connie je dohvatila Bibliju s police i brzo počela listati. “Evo, tu je. Četrnaesti redak kaže: ‘Zadržiš li nogu da ne pogaziš subotu, i u sveti dan ne obavljaš poslove; nazoveš li subotu milinom a časnim dan Jahvi posvećen; častiš li ga odustajući od puta, bavljenja poslom i pregovaranja – tad ćeš u Jahvi svoju milinu naći, i ja ću te provesti po zemaljskim visovima, dat ću ti da uživaš u baštini oca tvog Jakova, jer Jahvina su usta govorila.’”

“Hm”, promrmljao je Clark. “Da, taj tekst. Pa kad...”

“Čini mi se da je to jedan od mojih najomiljenijih tekstova u cijeloj Bibliji”, prekinula ga je Connie. “Svida mi se kad Bog kaže da će poštovanje subote otvoriti vrata predivnoj zajednici s Njim. Mislim da je to najvažniji ključ za uspješan kršćanski život, uz prihvaćanje Isusove žrtve učinjene na križu. Sjećaš li se, Clark, kako smo počeli svetkovati subotu? Kao da nam se otvorila sasvim nova dimenzija u našoj zajednici s Bogom.”

“No kad je pročitao tekst u Izaiji 58. poglavlju, Alex se samo nakašljao”, rekao je Clark, “a onda je posegnuo za notesom i na žutom papiru precrtao prvu tvrdnju. Rekao

je: ‘Pretpostavljam da su, ako je Bog pri stvaranju posvetio sedmi dan, Enok, Noa i Job također svetkovali taj dan. Uostalom, nemamo dokaza da tako nije bilo.’”

“‘Točno’, rekao sam. Onda smo razgovarali o tome kako je subota bila značajna Bogu davno prije no što su sinovi Izraelovi postali nacija. Sjećaš se kad je Bog Izraelcima u pustinji dao manu? Očekivao je da manu ne skupljaju subotom. Pogledali smo taj događaj u Izlasku 16. poglavlju. Ukazao sam mu na to da se sve to događalo prije no što su Izraelci pod brdom Sinaj dobili Zakon ispisan na kamenim pločama.”

Connie se opet zamislila. “Misliš li da je Alex prije čuo takvo što?”

“Sumnjam”, odgovorio je Clark, “jer on je na svojem žutom notesu pravio bilješke gotovo o svemu. Zatim je spustio olovku i postavio pitanje u vezi s drugom točkom na svojem popisu.”

“Tata, možemo li sad jesti?”

Clark se zaprepašteno zagledao u malu Emily. Onda je pogledao oba dječaka. Sve troje mirno je čekalo. Connie se stresla kad je shvatila da nije napunila dječje zdjelice.

Clark se nasmijao. “Žao mi je, malena. Tata i mama su se toliko zaniјeli pričanjem da su gotovo zaboravili na večeru.” Dječica su se zahihotala, a Clark je zatresao glavom, iznenađen što su gladni mališani tako dugo čekali.

Nakon večere Clark se spustio u svoj stari naslonjač i duboko uzdahnuo. Nakon napornog dana bilo je ugodno osjetiti opuštajući dodir hladne kože. *Čovječe, drago mi je što smo novac, kad smo ga imali, potrošili na dobru kakvoću*, pomislio je, *jer sada si to sigurno ne bismo mogli priuštiti*. Zatvorio je oči i osluškivao kako kišne kapi udaraju o prozorsko staklo.

* * *

“Clark, želiš li možda lončić biljnog čaja?”

Odmahnuo je glavom i pogledao u Connie. Onda je potvrdio kimanjem glave.

“Da, kad promislim, hoću. Jesu li djeca već u krevetu?”

“Već pola sata. Ti si se isključio, a ja sam shvatila da će preživjeti ako im tata jedne večeri ne ispriča priču.”

“Žao mi je, Con, jednostavno sam se sjetio reakcije prijašnjeg šefa kad sam zatražio slobodnu subotu.”

“To je prošlost, Clark. Brini se za danas.” Nasmiješila se i pružila mu veliki plavi lončić čaja od gospine trave.

“A sad”, podsjetila ga je Connie, “ispričaj mi što je Alex rekao o suboti koja je ukinuta na križu.”

“Čini mi se da je Alex zbilja računao na tu misao kako bi mi pokazao da sam u zabludi”, počeo je Clark. “Sve ostalo bilo je tu samo da podupre njegove dokaze.”

“Kako je reagirao?”

Clark je uzdahnulo. “Bojim se da nisam bio taktičan koliko je trebalo, Connie. Zamolio sam ga da nađe bar jedan biblijski tekst kojim će dokazati da je Isus ukinuo sedmi dan kao dan bogoslužja.”

Clark je posegnuo za Biblijom koja je bila na stoliću i izvukao svoje otrcane bilješke o suboti. “Prvo sam rekao da pogleda u Ivanu 1. poglavlju i Kološanima 1,15-18. Ovi reci pokazuju da je Isus stvorio svijet, što znači da je On stvorio i posvetio subotu pa je stoga jedini koji je može i promijeniti. Nema sumnje, ako je promijenio nešto što je tako temeljno za kršćanski život, bio bi to prilično dramatičan potez i barem bi jedan pisac Evandjelja zapisao tu promjenu. No, nitko od njih nije o tome rekao nijednu jedinu riječ.”

“Uuh”, uzdahnula je Connie. “To baš nije bilo lijepo od tebe, Clark. Zar nisi mogao biti malo taktičniji?”

“Ma da, ali čini se da ga to nije uzбудilo. Bio je zbilja vrlo uljudan i jednostavno nastavio. Upitao je: ‘Zar ne stoji u Kološanima 2,13-17 da su svi starozavjetni zakoni ukinuti?’”

Clark je listao po svojoj Bibliji dok nije došao do tog teksta. "Pitao sam ga što misli time reći. Onda mi je Alex čitao: 'Vas je Bog oživio zajedno s Kristom. Oprosti nam dobrohotno sve prekršaje; izbrisa zadužnicu koja je svojim odredbama bila nama protivna; ukloni je prikovavši je na križ. Razoruža Poglavarstva i Vlasti i javno ih izloži ruglu vodeći ih u pobjedonosnoj povorci pobijedene njime. Prema tome, neka vas nitko ne osuđuje zbog jela ili pića, ili zbog godišnjih blagdana, ili mladaka, ili subotâ! To je samo sjena stvarnosti koja je imala doći, a stvarnost je Krist.'"

Connie je promatrala Clarka kako nalazi drugi tekst. Nastavio je: "Onda je Alex pročitao Efežanima 2,14.15, gdje piše: 'On je, naime, naš jedini mir, on koji od obadvaju naroda učini jedan tim što pregradnju koja ih je rastavljala – neprijateljstvo – sruši u svome tijelu, tim što uništi Zakon zapovijedi s njegovim odredbama.'

Zatim je Alex sklopio Bibliju. 'Evo vam', rekao je. 'Ne vjerujem da ćete to naći jasnije rečeno.'

"Što?" Connie je počela mahati rukama. "Jesi li mu rekao što smo naučili o ovim zakonima?"

"Jesam. Pitao sam ga je li kad proučavao razliku između vrsta zakona u Bibliji. Odgovorio je potvrdno. Jednom je čak pozvao rabina da govori u njegovom razredu nedjeljne škole. Rekao sam mu: 'Vama je, dakle, poznato da Biblija govori o različitim vrstama zakona – građanskim zakonima, kao što su naši prometni zakoni, i zakonima u vezi s ubojstvima, imovinskim i zdravstvenim zakonima.'

"I on je sve to već znao?" pitala je Connie.

"Jest. Puno je toga naučio od onog rabina. Stoga sam ga upitao što zna o drugim vrstama zakona. Rekao sam da je, osim građanskih i obrednih, postojao i Zakon nazvan i Deset zapovijedi. On se razlikovao od ostalih zakona kao što se Ustav Sjedinjenih Američkih Država razlikuje od građanskih zakona, osim što su Deset zapovijedi obvezatnije čak i od Ustava. One su zapisane u kamenu. Doslovce."

“Je li se Alex složio da postoji razlika između obrednih zakona i Zakona?”

“Mislim da je razumio. Pokušao sam objasniti da su se obredni zakoni odnosili na sustav žrtava i blagdana. Bog je dao ove zakone kako bi naslikao plan spasenja. Želio je da ljudi razumiju Njegovu ljubav i spremnost da umre za njih.”

Clark je zastao. “Da, Alex se iskreno trudio da me slijedi u svemu što sam govorio. Rekao mi je: ‘Nikad nisam o tome razmišljao. A što je s drugim zakonima?’”

“Onda smo razgovarali o subotnjim zakonima. Rekao sam mu da riječ *subota* znači ‘odmor’. Obredni su zakoni spominjali sve vrste subota, uz subotu spomenutu u Deset zapovijedi. Tekst u Levitskom zakoniku 23,37.38 naziva ih ‘Jahvine subote’. Neke su se javljale mjesečno, druge jedanput godišnje.

Na kraju sam ga upitao: ‘O kojim je subotama Pavao govorio u Kološanima i Efežanima? Koje su odredbe bile prikovane na križ – Deset zapovijedi koje su Božji vječni zakon ili obredni zakoni koji su ukazivali na Isusovu smrt na križu?’”

“I što je odgovorio?” pitala je Connie.

“Pogodi.”

“Hm?” smijala se Connie.

“U pravu si. Opet je počeo grozničavo pisati po svojem notesu. Pustio sam ga da dovrši bilješke, a onda rekao da želim spomenuti još nešto. Rekao sam: ‘U određenom smislu naš se odnos prema Zakonu nakon križa promijenio.’”

“Nije li ga to zbunilo?” upitala je Connie.

“Jest, zbunilo ga je. Rekao je: ‘Maloprije ste mi rekli da Zakon nije ukinut na križu, a sad to mijenjate. Je li bio promijenjen ili nije?’”

Objasnio sam da se nije promijenio *Zakon*, već naš *odnos prema Zakonu*, nastavio je Clark. “Pogledali smo što u poslanici Rimljanima Pavao govori o Zakonu.”

Clark je pogledao u svoje bilješke. “Prvo sam mu pokazao gdje Pavao jasno kaže da se ljudi ne spašavaju vrše-

njem zakona. Čitao sam mu iz Galaćanima 2,16, gdje piše da se ne opravdavamo onim što Zakon traži. Drugim riječima, ne možemo zaslužiti svoje spasenje. Zatim smo čitali Galaćanima 3,24, gdje Pavao kaže da se opravdavamo, odnosno spašavamo samo vjerom.”

Connie ga je prekinula. “Mislim da je to razlog što neki misle da Zakon nije važan u kršćanskom životu.”

“U pravu si”, rekao je Clark, “i Pavao se bavi ovim problemom u Rimljanima 3,20. Tamo piše da nas Zakon ne može spasiti, ali ukazuje na to što je grijeh. U Rimljanima 4,15 kaže da bez zakona ne bi bilo ni grijeha. To je zato što jedna od definicija grijeha glasi da je on kršenje Zakona. Tako stoji u 1. Ivanovoj 3,4. Ne možeš prekršiti zakon koji ne postoji.”

“Jednako kao što nitko ne bi bio kažnjen za prekoracjenje brzine kad ona ne bi bila ograničena”, dodala je Connie.

“Točno. Ako je grijeh prijestup Božjeg Zakona, onda zakon mora postojati da bi bio prekršen.”

“Ovo je dobro rečeno”, složila se Connie. Stavila je svoj prazni lončić na stolić i okrenula se Clarku. “Što je Alex mislio?”

“Pa, malo je nakrivio glavu. Rekao sam mu da nam je Isus potreban jer smo grješnici. A grješnici smo zato što smo prekršili zakon. Ako ukineš zakon, Spasitelj ti više nije potreban. Upravo to nam Sotona želi reći tijekom tisuća godina.”

“Je li i dalje pravio bilješke?” upitala je Connie.

“Jest. Zastao sam toliko dugo da sve može zapisati. Zatim sam spomenuo Rimljanima 7,12, gdje Pavao kaže da je Zakon ‘svet, a zapovijed i sveta, i pravedna i dobra’. Božji Zakon nije problem. Problem smo mi. Mi smo grješnici. Rimljanima 3,23 i 6,23 kaže da smo od strane tog zakona osuđeni kada ga kršimo. Zakon nam jednostavno pokazuje da smo u pobuni protiv Boga.”

Connienine oči su blistale dok je slušala supruga kako uzbuđeno priča o svojem razgovoru s Alexom. “Jesi li mu rekao radosnu vijest o Zakonu?” upitala je.

Clark se nasmiješio. “Čekaj malo, upravo dolazim do toga. Rekao sam mu da novi savez govori o Božjoj želji da obnovi naš život. U Hebrejima 8,6.10 piše da On želi svoj Zakon upisati u naše srce. To je promjena koja se zbiva kad smo spašeni. Bog nam daje želju da poslušamo i onda djeluje u našem srcu kako bi nam to omogućio. Kako to Pavao kaže u Rimljanima 6. poglavlju da više nismo robovi grijeha. Više ne moramo kršiti Zakon.”

“A evo što sam želio da Alex dobro čuje”, Clark je počeo bubnjati prstima po Bibliji kad je ubrzao svoje riječi. “Kad kažemo da nije moguće vršiti Božji zakon, ne ukazujemo Mu dovoljno poštovanja. Zapravo, kažemo kako Krist nije dovoljno moćan da u našem životu ostvari svoju volju.”

“Kako si to povezao sa subotom?” upitala je Connie.

“Rekao sam mu da ne svetkujem subotu zato što je ona napisana na kamenu na brdu Sinaju. Ne svetkujem je ni da bih bio spašen. Time ništa ne bih dobio u Božjim očima. Svetkujem subotu zato što je Bog svoj Zakon upisao u moje srce i Njegove su želje moje želje. Želim Mu ugoditi i želim s Njim tog dana održavati zajednicu.”

Connie je kimnula glavom. “Upravo mi se to svidalo kad sam prvi put čula za subotu”, rekla je. “Nisam je vidjela kao pravilo koje treba poštovati, već kao sastanak zakazan prigodom stvaranja i obnovljen na Golgoti. To je kao da se sastajem s Bogom koji me toliko volio da me stvorio i spasio.”

“No, stvarno vjerujem da Alex pokušava razumjeti zašto nam je taj dan toliko važan”, rekao je Clark.

“Je li rekao što drugo?” pitala je Connie.

Clark je odmahnuo glavom. “Ništa. Ali znam da razmišlja. A sutra opet ručam s njim.”

3.

Alex je dobar dio te noći ležao budan.

“Čini mi se da se Clark raduje što mi njegove sulude ideje upropašćuju san”, gundao je.

U tri sata ujutro ustao je i otišao u kuhinju. Duboko zamišljen, pristavio je vodu za čaj. Nakon pretraživanja smočnice našao je biskvite koje je Melanie skrila od djece. Nalio je lončić vruće vode, stavio u nj vrećicu čaja, sjeo u kuhinjski ugao i počeo razmišljati.

S jedne strane, možda bi Clarka trebao odmah otpustiti. *Onda će biti kraj slušanju njegovih ideja*, pomislio je.

Ali, s druge je strane bio znatiželjan. Nakon radnog vremena proveo je više od sata čitajući i ponovno se vraćajući na ono što mu je Clark pokazao u Bibliji. Sve se slagalo. Oni tekstovi u poslanicama Kološanima i Efežanima nisu govorili o Deset zapovijedi, bez obzira kako ih pokušavao prilagoditi.

Godinama prije Alex je u nedjeljnoj školi naučio da Bog želi upisati svoj Zakon u srce vjernicima. Kad se to odnosilo na nešto poput krađe, preljuba ili laganja, bilo je sasvim logično. Nije mogao naći valjan razlog da se to ne bi odnosilo i na subotu.

“Čini se da ne mogu biti na jednoj i na drugoj strani ograde”, mrmljao je. “U mojem životu ili važi cijeli Božji Zakon ili ne važi nijedna zapovijed.”

Bez obzira koliko se trudio, nitko ne može biti spašen vršenjem Zakona. U tome su se obojica složili. Alex je također znao da je Clark imao pravo kad se radilo o poslušnosti. Ona dolazi kao posljedica kad dopustimo Bogu da živi u našem srcu.

Alex se nasmiješio kad se sjetio jednog primjera kojim se poslužio u svojem razredu nedjeljne škole. “Poslušnost Božjim zapovijedima je plod koji prirodno izrasta u vašem životu kad ste u zajednici s Njim”, sjećao se svojih riječi.

“Jabuke ne čine neko stablo jabukom, ali jabukovo stablo uvijek rađa jabuke.”

Iznenadni šum u holu iznenadio je Alexa. Okrenuo se i u slabašnom svjetlu ugledao svoju suprugu. “Što radiš u ovaj sitni sat dok piješ čaj i jedeš moje biskvite?” upitala je dok joj se na licu vidjelo da se upravo probudila.

Vežući pojas na svojoj svilenoj zelenoj spavaćici, prišla je kauču. “Mislila sam da je sveti Nikola jedini koji jede kolačiće usred noći.”

“Mel, ne mogu spavati. Nisam ti pričao o svojem razgovoru s Clarkom Hansonom. Rekao mi je stvari koje nikad prije nisam čuo.”

“Što primjerice, Al?” Melanie je rukom zagladila svoju dugu crvenu kosu i sjela na kauč pokraj Alexa. Priljubila se uz njega i zapitala: “Što se događa?”

“Još uvijek pokušavam staviti stvari na svoje mjesto”, uzdahnuo je Alex. Zaronio je bradom u Melanieninu meku kosu i ispričao joj sve čega se mogao sjetiti o svojem biblijskom proučavanju s Clarkom.

Gotovo šest sati poslije Alex i Melanie ostali su pripisani na kauču. Tijekom noći san ih je svladao. Probudio ih je prigušen smijeh Denaea i malog Ala. Nakon nekoliko trenutaka na krilo im je skočio buldog Toots.

“Denae, pa već je 8.40! Zašto nas nisi probudio?” uskliknula je Melanie.

“Žao mi je, mama. Ni ja se nisam probudio.”

“Nitko se nije probudio”, smijala se Melanie i gurala Alexa u rebra da bi ga pokrenula. “Hajde, momci, vrijeme je za pokret. Kasniš u školu. Što misliš o tome da danas odemo u zoološki vrt? Sigurno te neće udariti kap ako jedan dan izostaneš iz škole.” Obješenjački se nasmiješila. “Možeš li poći s nama, Alex?”

Odmahnuo je glavom. “Volio bih ići, ali danas imam sjednicu gradske skupštine.”

Nakon što se obukao i zgrabio nešto peciva, Alex je zastao na vratima. “Moli se za mene, Mel”, rekao je. “Zbunjen sam. Tko zna do čega bi ovo moglo dovesti.”

Ona je potvrdila glavom.

* * *

Alex nije gubio vrijeme nakon ručka. “Clark, mnogo sam razmišljao o onome što ste jučer rekli. Stvarno me zbunilo.”

Obojica su završila sa svojim sendvičima i sad su sjedili u Alexovom uredu. Nastavio je: “Dobar dio prošle noći proveo sam nastojeći sve to srediti pa imam nekoliko pitanja.”

“O.K.”, odgovorio je Clark. “Ne znam mogu li na njih odgovoriti, no potrudit ću se.”

“Zar Biblija ne uči da je Isus u proslavu uskrsnuća promijenio dan odmora sa subote na nedjelju?” pitao je Alex. “Kao što ste rekli, On je subotu posvetio nakon stvaranja. No, kad je ustao od mrtvih, zar je nije promijenio u prvi dan tjedna? Tako su mi bar uvijek govorili.”

Skidajući nekoliko zaostalih mrvica s hlača, Clark je odgovorio: “Kad bi bilo istina da je Isus promijenio taj dan, onda bi vjerski svijet bio apsolutno u pravu što svetkuje prvi dan tjedna, a ja bih imao krivo. Gdje ste našli da je taj dan promijenjen?”

“No, zapravo nisam naišao na takvo što”, priznao je Alex. “Pogledao sam u Bibliji sve tekstove u kojima se spominje prvi dan tjedna i samo jedan kao da to nagovješćuje.”

“U tome je stvar, Alex. Evanđelja sadrže obilje grade o Isusovom životu. On nije bio čovjek koji bi govorio u prazno. Nije se bojao iznijeti svoju uvjerenost. Pa ipak, nijedan pisac Evanđelja nije zapisao da je On promijenio svoju svetu subotu.”

“Upravo to me muči”, rekao je Alex. “Pogledao sam svuda u *Konkordanciji*. Pokušao sam s riječju *nedjelja*, pa frazom *prvi dan tjedna*, čak s frazom *dan nakon subote*. Takvog teksta jednostavno nema.”

“Koliko je meni poznato, prvi dan tjedna spominje se u Evandeljima šest puta – u Mateju 28,1; Marku 16,2.9; Luki 24,1 i Ivanu 20,1.19”, rekao je Clark. “U svakom ovom tekstu piše da je Isus bio pokopan u dan pripreve. Danas ga nazivamo petak. Zatim je u subotu počivao u grobu i ustao prvog dana tjedna. To je kao da kažem da sam u petak otišao k svojim roditeljima, boravio kod njih u subotu, a u nedjelju se vratio kući. U izvješću nalazimo samo činjenice. Nigdje nema nagovještaja promjeni.”

Alex se nagnuo naprijed i upitao: “A što je s uskrsnućem? Zar se Isus nije uvijek sastajao s učenicima u nedjelju? Barem sam tako ja razumio.”

Clark se počeošao po glavi i polako rekao: “Koliko se sjećam, Biblija spominje samo nekoliko prigoda u kojima se Isus sreo sa svojim učenicima nakon uskrsnuća. Prvo, sreo je nekolicinu njih na sâm dan uskrsnuća da im kaže kako je živ. Ovaj događaj opisuju sva četiri evanđelista. U svojem izvještaju Ivan dodaje da su se svi zatvorili u gornju sobu. Budući da su se bojali Židova, skrivali su se kad se Isus pojavio među njima. Tekst nigdje ne daje slutiti da se radilo o bogoslužju.”

“Kladim se da su se mnogo molili”, primijetio je Alex.

Clark se nasmiješio. “Da, uvjeren sam da ste u pravu”, složio se. “Nema sumnje da su se bojali kako ih ne bi snašla ista sudbina kao Njega. On se tog dana pojavio da bi ih smirio, ponudio im mir i obećanje Svetoga Duha. Nije rekao ni riječi o promjeni dana za bogoslužje.”

Alex je kimnuo glavom. “U redu, to je slučaj kad se prvi put sreo s njima. A u ostalim prigodama?”

“Biblija kaže da im se opet javio nakon osam dana, što bi značilo u ponedjeljak. Ovaj je događaj opisan pri kraju dvadesetog poglavlja u Ivanovom evanđelju. Još jednom im se javio nakon četrdeset dana.” Clark je uzeo olovku i malo računao. “Mislim da bi to bilo u petak.”

“A onaj slučaj kad se Isus javio učenicima dok su ribarili?” pitao je Alex.

“Da, taj je događaj zapisan u Ivanu 21. poglavlju”, potvrdio je Clark, “no znamo da to nije bio dan za bogoslužje jer su lovili ribu.”

Alex je okrenuo prazan list u svojem notesu i nastavio pisati. Na kraju je odložio olovku i rekao: “Gotovo sam zaboravio na jedan tekst. Kako objašnjavate Otkrivenje 1,10? Tu jasno piše da je Ivan pao u zanos u dan Gospodnji.”

“Pogledajmo malo taj tekst”, odgovorio je Clark. “Gdje u ovom tekstu piše koji je dan tjedna Gospodnji dan?”

“Ne znam.” Alex je ponovno uzeo olovku i počeo grickati njezin vrh. “Čini mi se da toga nema. Samo sam pretpostavljao. Mislim da svi pretpostavljaju kako se radilo o nedjelji. Što vi mislite?”

“Otkrivenje 1,10 to ne kaže”, rekao je Clark, “ali nam može pomoći Marko 2,27.28.” Alex se nagnuo promatrajući Clarka kako otvara novi tekst.

“Isus ovdje razgovara sa svojim učenicima”, objasnio je Clark. “Sjećate se, Isus je isti Gospodin o kome govori Otkrivenje 1,10. On im kaže: ‘Subota je stvorena radi čovjeka, a ne čovjek radi subote.’ A onda je dodao da je Sin Čovječji, odnosno Isus, ‘gospodar i subote’. Koliko je meni poznato, to je jedino mjesto gdje je Isus nazvan gospodarem određenog dana, i to subote, a ne prvog dana u tjednu.”

Alex je razmatrao tekst i onda se vratio na Otkrivenje. “Dakle, želite reći da je ovaj ‘dan Gospodnji’ sedmi dan?”

“Istina, ne slažu se svi s time”, odgovorio je Clark, “ali ne mislite li da je to moguće?”

Alex je slegnuo ramenima. “Meni odgovara”, rekao je. “A što ćete reći za Djela 20,7 i 1. Korinćanima 16? Tamo piše da su učenici održavali bogoslužje u prvi dan tjedna. To se dogodilo neposredno nakon Isusova uzašašća. Prema tome, moralo je doći do nekakve promjene.”

“Pa pogledajmo te tekstove”, predložio je Clark.

Alex se namrštitio i okrenuo stranice svoje Biblije tako naglo da ih je gotovo istrgnuo. “Dobro, pogledat ćemo ih,

ali morat ćete se zbilja potruditi da me uvjerite. U njima je očito riječ o svetkovanju nedjelje.”

Prateći prstom tekst u Djelima 20,7, Alex je čitao: “‘U prvi dan sedmice, kad se sastadosmo da lomimo kruh, Pavao je govorio prisutnima. Kako je kanio sutradan otići, produži govor do ponoći.’ U ovom retku nalazimo Pavla kako propovijeda i kršćane koji sudjeluju u pričesti. Što biste još htjeli?”

Gledajući Alexa ravno u oči, Clark je upitao: “Gdje piše da su slavili pričest?”

“Pa lomili su kruh”, odgovorio je Alex. “Zar to nije pričest?”

“Stvarno? A što ćemo reći za Djela 2,46.47? Što tamo piše?”

Alex je okrenuo stranice i počeo čitati: “‘Kao što su svaki dan postojano – kao po dogovoru – bili u hramu, tako su i po kućama lomili kruh i zajedno uzimali hranu vesela i priprosta srca. Hvalili su Boga i zato uživali naklonost svega naroda.’”

“Prije svega, radi naše rasprave, pretpostavimo da lomiti kruh znači blagovati pričest”, rekao je Clark. “Kad bi se pričest vršila svakog dana u tjednu, to ne bi posvetilo taj dan. U tom slučaju bi utorak bio jednako svet kao subotnje ili nedjeljno bogoslužje.”

Clark je nastavio: “Mislim da to ne stoji u ovom tekstu. ‘Lomiti kruh’, čini se, u Djelima se ne odnosi na pričest. Vjerojatno su samo jeli zajedno.”

Alex je nervozno stisnuo usne, obrisao crveno lice i rekao: “Dobro, dobro. Možda je ‘lomiti kruh’ predstavljalo uzimanje obroka, a ne pričest. No Pavao je i propovijedao, a to je bilo prvog dana tjedna. To ne možete zaobići.”

Clark je oprezno upitao: “Alex, imate li ovdje svoju drugu Bibliju? Onu s usporednim prijevodima?”

“Imam. Pa što?”

“Pogledajte ovaj tekst u drugim prijevodima”, predložio je Clark.

Alex se okrenuo na stolcu i s police uzeo Bibliju s usporednim prijevodima. Otvorio je Djela 20,7 i počeo čitati: “U subotu uvečer, na našem sastanku za lomljenje kruha, Pavao, koji je sljedeći dan kanio oputovati, probesjedi sve do ponoći.” (*New English Bible*)

Alex se zbunjeno namrštiio. “Što, o čemu je ovdje riječ, Clark?”

“Sjećate li se”, odgovorio je Clark, “kako se u izvještaju o stvaranju u Postanku opisuje svaki dan?”

“Da, tamo piše da je bila večer pa jutro, prvi dan i tako dalje. Kakve to veze ima s ovim?”

“Kad Biblija opisuje dan, Alex, prvo dolazi večer. Drugim riječima, mračni dio razdoblja od dvadeset i četiri sata dolazi prije jutarnjeg, svijetlog dijela. Ako je Pavao propovijedao tijekom mračnog dijela prvog dana tjedna, kako bismo ga danas nazvali?”

Alex je sjedio više od minute i zurio u tekst pred sobom. “Mislim da bismo ga nazvali subota uvečer”, rekao je, “što znači da je Pavao vjerojatno počeo propovijedati u subotu i nastavio sve do ponoći jer je sljedećeg dana namjeravao oputovati, a nije znao kad će se opet vidjeti s njima.”

“U pravu ste. Upravo to piše u ovom tekstu.”

Alex je gledao sad jedan, sad drugi prijevod. “Ne znam kako bih to shvatio. Ja, uh, mislim da je dovoljno proučavanja Biblije za jedan dan. Biste li imali što protiv ako bismo prekinuli? Znam da i vi imate posla, a meni treba vremena da razmislim.”

“Svakako.” Clark je ustao i krenuo prema vratima. S rukom na kvaki okrenuo se. “Alex, znam da je ovo teško. I zbunjujuće. Connie i ja smo mnogo razmišljali kad smo sve to saznali prije nekoliko godina.”

“Da, upravo tako. No, ovo se protivi svemu čemu su me učili”, odgovorio je Alex.

Clark je kimnuo glavom. “Znam. Molit ću se za vas dok budete ovo pokušavali srediti.”

Alex je čitav jedan sat sjedio sam u svojem uredu zu-
reći u otvorene stranice Biblije. Na kraju je ustao, obukao
kaput i krenuo kući.

4.

“U redu, ovo je moja posljednja šansa”, mumljao je Alex.
Razmatrao je posljednji tekst. Samo jedan. Ali to je bilo sve
što mu je bilo potrebno ako se radilo o pravom tekstu.

Znao je da mu je to posljednja crta obrane pa je želio
biti siguran prije no što taj tekst pokaže Clarku. Osim toga,
htio je uzeti vremena za molitvu.

Kad je tog popodneva stigao kući, obukao je plavu
trenirku i čistu bijelu majicu. Zatim je nalio lončić kave i
povukao se u kut s Biblijom. Melanie je otišla na sat aero-
bike.

Alex je kleknuo kraj stolca i molio: “Gospodine, prije
dvadeset godina obećao sam da ću Te slijediti kamo god me
Ti budeš vodio. Služio sam Ti kako sam najbolje mogao.
Cijenim Tvoju Riječ i trudio sam se biti poslušan Tvojim
zapovijedima. Sad mi je jako teško. Molim te, raščisti tu
stvar sa subotom kako Melanie i ja ne bismo imali nika-
kve sumnje. Ovo Te molim u Isusovo ime. Amen.”

Alex je sjeo, otvorio Bibliju i počeo čitati 1. Korinća-
nima 16,1-3. U ovom je tekstu Pavao hrabrio korinthske vjer-
nike da daju od srca kad se sastaju na bogoslužju u prvi dan
tjedna. Zapravo, tako je uvijek vjerovao. Ako je to bio slu-
čaj, onda su svetkovali nedjelju dok je još Pavao bio živ.

Pavao bi nastupio vrlo strogo prema vjernicima da su
svetkovali pogrešan dan. Jasno je da je moralo doći do pro-
mjene dana svetkovanja.

Alex je uzdahnuo. Morao je biti siguran u činjenice.
Ako je u zabludi, onda je to pucanj u prazno.

“Što se tiče skupljanja milostinje za svete”, čitao je u sebi, “kako sam odredio crkvama u Galaciji, tako i vi činite! Neka svakoga prvog dana u sedmici svaki od vas zasebice stavi na stranu ono što mogne uštedjeti, da se ne sabire kad uspijem doći. Čim stignem tamo, poslat ću zajedno s preporukama one koje vi pronadete dostojnima da odnesu vašu ljubav u Jeruzalem.”

Ovo se činilo jasnim. Ali, što znači? U ovom tekstu nije izravno spomenuto bogoslužje. Zapravo, Pavao kao da govori pojedincima, a ne skupini. On im savjetuje da prvog dana sedmice odvoje svoj dar.

Alex se sjetio kako je čuo da je crkva u Jeruzalemu bila izložena velikom progonstvu. Pavao je pozivao ostale crkve da pošalju dar ljubavi kako bi im pomogli. Prvog dana sedmice očekivalo se da će vjernici pojedinačno staviti na stranu svoje darove. Zašto prvog dana?

A opet, zašto ne? Dok je Alex razmatrao problem, shvatio je da je sve to imalo smisla za ljude koji su svetkovali subotu. U petak su prekidali svoj posao i odmarali. U nedjelju ujutro, kad su sabrali tjedne račune, mogli su odvojiti dar.

Alex se također sjetio da darovi koje su korintski vjernici odvajali nisu bili gotovina. Namjesto toga oni su davali predmete koje su sami izrađivali u svojem obrtu. Ekonomija onog vremena bila je zasnovana na razmjeni dobara jer su samo bogati imali novca. Očito da Pavao nije mogao nositi velike darove, pa su oni trebali biti pretvoreni u novac. A to je trebalo unaprijed obaviti.

“Možda 1. Korinćanima 16 također ne pokazuje da su prvi kršćani svetkovali nedjelju”, zaključio je Alex. “Kad je onda Pavao odlazio u crkvu?”

Alex je posegnuo za svojom *Konkordancijom* i neizbježnim žutim notesom i krenuo u kuhinju natočiti kavu. “Ne mogu to vjerovati”, mrmljao je. Dok je proučavao, počela se javljati jasna slika, a ona je bivala jasnijom svaki put kad je otvorio Sveto pismo.

Polako je otvarao tekst za tekstom. Djela 13,14; Djela 13,42-44; Djela 16,13; Djela 17,2-4; Djela 18,3.4. U svim ovim prigodama našao je Pavla kako svetkuje s kršćanima iz židovstva i neznaboštva i u svim slučajevima oni su se sastajali subotom.

Neobičan osjećaj uvukao se u Alexovu utrobu. Bojao se da je na pragu nešto veliko što će iz temelja promijeniti njegov život. Nije znao kamo će ga to odvesti, ali je bio svjestan da s tim mora raščistiti.

Obuo je tenisice, napisao poruku Melanie i zazviždao Tootsu. S psom koji je skakutao oko njega krenuo je prema parku kako bi mogao razmišljati.

5.

“Mike, moram s tobom razgovarati. Nazovi me.” Alex je spustio slušalicu nadajući se da će Mike uskoro provjeriti poruke na svojem telefonu.

Mike Silver, mladi pastor velike prigradske crkve, tri jutra tjedno igrao bi s Alexom reket-loptom kod YMCA-e (Udruženje mladih kršćana). Sprijateljili su se jer je Mike bio inteligentan i duboko duhovan čovjek. Premda Bowenovi nisu posjećivali njegovu crkvu, Mike i Alex bi se nakon igre zajedno molili i često razgovarali o tome kako je Bog vodio njihov život. Alex je znao da s Mikeom može otvoreno porazgovarati.

“Zdravo, Al, primio sam tvoju poruku”, rekao je Mike, kad je nazvao nakon sat vremena. “O čemu se radi?”

“Moram s nekim razgovarati, a ne želim uznemiriti svojeg pastora dok ne znam u kojem smjeru se krećem. Mislim da bi on zauzeo obrambeni stav o pitanju o kojem bih želio porazgovarati. Ima li neke mogućnosti da sutra zajedno ručamo?”

“Svakako. Gdje želiš da se sastanemo?”

“Dodi k meni. Melanie nam može pripremiti juhu i dodati poneki sendvič pa možemo nasamo razgovarati.”

“Odlično. Uostalom, već sam htio vidjeti gdje ti to živiš. Al, je li sve u redu? Meni ovo zvuči pomalo zloslutno.”

“Ah, sve je u redu. Bar tako mislim. Ne napuštam suprugu, nemam ljubavnicu, a posao ide odlično. Radi se o nekim stvarima koje sam proučavao u Bibliji, a za mene su nove.”

“I siguran si da ne želiš razgovarati sa svojim pastorem?”

“Znam da bih trebao s njim porazgovarati. Sad još ne. Treba mi netko nepristran tko će me saslušati a da ga ne šokiram. Kad budem siguran u pitanja, onda ću porazgovarati s njim.”

“U redu, prijatelju”, odgovorio je Mike. “Bit ću sutra u podne kod tebe. Želiš li da donesem svoju Bibliju?”

“Da, molim te, donesi je.”

* * *

Melanie je znala pripremiti najbolju mesnu juhu s rezancima. Alex je to znao. Smiješio se dok je gledao kako sjecka luk za juhu. Ubrzo je kuću ispunio miris povrća, mesa, graha i tajanstvene mješavine biljnih začina. Juha i svježi domaći kruh – južnjak bi od samog mirisa dobio za tri nijanse teži naglasak u govoru. Melanie se za trenutak okrenula k sudoperu, a on se došuljao iza nje, dohvatio veliku drvenu žlicu i brzo probao.

Na vratima se oglasilo zvono pa se Melanie okrenula i tako ga uhvatila na djelu. Potjerala ga je hodnikom, bacila za njim kuhinjsku krpu i u šali mu priprijetila prstom. Alex je podignuo krpu i otvorio vrata Mikeu koji je s odobravanjem upijao miris.

“Miriše li ovdje jelo uvijek ovako?” pitao je. “Čovječe, cijelo susjedstvo je prožeto ovim mirisom. Što se kuha?”

Alex se nasmijao. “Kad okusiš njezinu juhu, znat ćeš zašto Mel smatraju najboljom kuharicom u ovom dijelu grada.” Zakoračio je unatrag da bi Mike mogao ući. “Daj mi svoj kaput”, dodao je. “Ako želiš oprati ruke prije jela, imaš prva vrata lijevo. Melanie upravo postavlja stol.”

* * *

“Melanie doista zaslužuje pohvalu”, objavio je Mike nakon što je dovršio drugi tanjur juhe. “Može li se dobiti recept ili je to čuvana tajna?” pitao je.

“Vidjet ćemo”, odgovorila je. “Prvo, hoćete li koji čokoladni kolačić?”

“Ne bi trebalo, ali jednog ću pojesti ako me na to prisilite”, smijao se Mike. “Charlene mi je u ured stavila limenku s keksima. Kaže kako će mi pomoći da budem dobro raspoložen, ali sam ustanovio da mi samo dodaje kalorije koje onda loptom moram skidati.”

“Momci, vi počnite razgovor, a ja ću donijeti kolačiće”, rekla je Melanie i nestala u kuhinji.

“Zar nam se nećete pridružiti?” pozvao je Mike. “Možemo vam pomoći u raspremanju stola.”

Nakon deset minuta svi su sjedili u dnevnoj sobi s Biblijom u ruci. “Al, zvučao si mi preko telefona prilično zabrinuto”, počeo je Mike. “O čemu se radi?”

“Evo, prije dva tjedna zaposlio sam novog čovjeka”, objasnio je Alex. “Zove se Clark Hanson i najbolji je crtač kojeg sam ikada imao. Točan je, brz i pažljiv. Obavlja posao čovjeka na čije je mjesto došao i usto radi druge poslove. Sve je bilo sjajno dok tog prvog tjedna, u četvrtak poslijepodne, nije došao k meni i rekao da želi slobodne subote. Svaku subotu. Rekao je kako je uvjeren da Bog od njega očekuje da svetkuje sedmi dan tjedna.

Možeš zamisliti kako sam reagirao. Subota je dan kad završavamo zaostali posao. Očekujem da svi moji zaposlenici budu na radnom mjestu – to je obveza. Ponekad posao

obavimo do podneva, ali ne prije. A taj je momak, Clark, rekao da će ostale dane raditi prekovremeno, ali ne može otkazati svoj sastanak s Bogom svakog tjedna.”

Mike je mirno slušao dok je Alex završavao priču. “Otvoreno rečeno, uhvatio me u procjepu. Potreban mi je i svjestan sam da je rad u cijelom odjelu za crtanje podignuo na višu razinu. Ali ne mogu jednom čovjeku dati slobodno. Svi bi se drugi okomili na mene.”

“Pa što si onda učinio?” pitao je Mike.

“Melanie i ja smo zaključili da bismo možda uspjeli s uvjerenjem. Proveli smo vikend proučavajući sve biblijske tekstove o bogoslužju. Pozvali smo Francisa Baldwina, mojeg pastora, na ručak nakon bogoslužja. On nam je dao niz dokaza protiv svetkovanja subote, ali mi nije izgledao oduševljen.”

“I rekao je da će se moliti za nas”, dodala je Melanie.

Alex je kimnuo glavom. “Te večeri načinili smo popis deset, kako smo mislili, neoborivih tvrdnji o svetkovanju pa sam idući dan sjeo s Clarkom za vrijeme ručka.”

“Jesi li ga uvjerio?” upitao je Mike.

“Ne vjerujem!” namrštio se. “U tome je problem. Dogodilo se obrnuto. On mi iznosi ideje za koje nikad nisam čuo. Onda dođem kući, pokažem sve Mel i ne možemo naći pogrešku.”

“Što ti je rekao?” upitao je Mike.

Alex je izvukao notes iz svoje torbe i sljedeći sat objašnjavao sve što su on i Clark proučavali. Na kraju je pogledao Mikea i upitao: “Reci mi, što ti vidiš u svemu ovome? Ako je Clark Hanson u pravu, onda je veći dio kršćanskih Crkava u dubokoj zabludi.”

Mike se protegnuo u stolcu i sklopio oči. “Alex, bio si iskren prema meni”, rekao je, “pa ću i ja biti iskren prema tebi.” Otvorio je oči i nagnuo se. “Ako tražiš nekoga tko se neće složiti s Clarkom Hansonom, mislim da si izabrao pogrešnog čovjeka.”

“Što?” Alex i Melanie iznenađeno su se pogledali.

“Nas tri pastora ovdje u gradu redovito smo se sastajali na molitvi i proučavanju”, objasnio je Mike. “Sveti Duh je silno djelovao u našem životu. Jedno područje koje smo proučavali odnosi se na subotu. Ne mogu ti reći tko su ostali, ali ti mogu reći kako se ja osjećam.”

Mike je oklijevao pomnjivo birajući riječi. “Uvjeren sam”, rekao je, “da je kršćanski svijet, kad se radi o suboti, zaboravio nešto neizrecivo važno.”

Alex i Melanie ponovno su izmijenili poglede. Mike je podignuo ruku. “Čekajte”, dodao je, “još uvijek proučavam za sebe. Nalazim se na prijelazu, ali je naša obitelj u posljednjih nekoliko mjeseci učinila nekoliko velikih promjena. Prihvatiti zamisao o suboti kao sedmom danu imalo bi ozbiljne posljedice po nas. Stoga se krećemo polako.”

“Ali što je s vašom Crkvom?” upitala je Melanie. “Vi ste pastor.”

“Ne znam što donosi budućnost”, priznao je Mike, “no ono što sam otkrio najuzbudljivija je misao otkad sam prvi put pozvao Isusa u svoj život.”

“A što je s nama?” upitala je Melanie. “Možete li nam pomoći u našem proučavanju?” Posegnula je za tanjurom s kolačićima i ponudila obojicu. Mike je odmahnuo glavom, zatim se nasmiješio i uzeo još jedan.

“Prvo”, rekao je, “da vas malo upoznam s pozadinom svega. Mislim da vam mogu pomoći u razumijevanju.” Posegnuo je u džep i iz novčanika izvukao fotografiju na kojoj se vidjelo da je često upotrebljavana. Melanie i Alex su se nagnuli nad obiteljsku sliku.

“Tu sam ja, moji roditelji i ostatak naše obitelji”, objasnio je. “Potječem iz obitelji koja je naučila raditi. Tako su živjeli moji roditelji, pa sam i ja tako odgojen. Po prirodi sam radoholičar.”

Vratio je fotografiju u džep i nastavio. “Mrzio sam tu strku u kojoj su moji živjeli. Nikad ih vidjeti, čak ih i ne poznaješ. Bili smo pripadnici jedne Crkve, ali nikad nismo

išli na bogoslužje osim za Uskrs. Obećao sam sebi da će, kad odrastem, u mojoj obitelji biti drukčije.”

Suho se nasmiješio. “Sad sam pastor. Ne znam koliko pastora poznajete, ali moram vam reći da je pastora život intenzivan. To je vjerojatno jedno od zanimanja u svijetu koje zahtijeva najviše vremena. Jedan prijatelj pokušao me na to upozoriti kad sam ušao u pastorsku službu. Rekao je: ‘Mike, voljet ćeš ovu službu, ali ima jedna stvar s kojom se moraš nagoditi. Nikad nećeš leći s uvjerenošću da je posao završen. Uvijek će biti poslova koje treba završiti. Kontroliraj se. Postavi granice, u protivnom će te služba pastora živog pojesti.’”

“Dobar savjet za sve nas”, pridodao je Alex.

“Jest, i volio bih da sam ga poslušao”, rekao je Mike. “Charlene i ja smo odmah nakon vjenčanja osnovali crkvu Alder Valley. Bio sam oduševljen kad sam vidio da su naši naponi urodili plodom. Crkva nas je voljela, ali je rasla, pa sam počeo raditi 16 do 18 sati dnevno i stvari su se promijenile. Naš dan obračuna konačno je došao za vrijeme jednog obiteljskog godišnjeg odmora u Minnesoti. Bilo je to prvi put nakon više od pet godina da smo bili sami. Promatrao sam djecu kako se igraju i shvatio da ih gotovo i ne poznajem. Provodio sam vrlo malo vremena sa svojima. Supruga i ja smo se otudili.”

Mike je skinuo naočale i neko ih vrijeme promatrao. “Znate”, nastavio je, “teško mi je priznati, ali čak smo se pitali volimo li jedno drugo. Naš odnos se pretvorio u naviku. Ništa osim ‘Dobro jutro’, ‘Dovidenja’ ili ‘Možeš li odvesti Evana na košarku?’”

“Ali uvijek si imao tako dobar odnos s vjericima svoje Crkve”, dodao je Alex.

“Da, ali čak je i moje prijateljstvo s Bogom došlo u opasnost. Moje propovijedi dolazili su slušati ljudi iz daleka. Broj vjernika naglo je rastao, ali duboko u sebi bio sam prazna ljuska. Želio sam biti Božji čovjek, ali posao u mojoj službi izgurao Ga je iz mog života.”

Na tom godišnjem odmoru konačno smo se probudili i odlučili da nešto moramo poduzeti. Ali, gdje započeti? Borili smo se s hobotnicom i nije bilo načina da se oslobodimo.”

“Pa što se dogodilo?” upitao je Alex.

“Jednog se dana moj pomoćni pastor pojavio na vratima ureda i pokazao mi knjigu s naslovom *Stanka za odmor*. Napisao ju je neki Židov koji se obratio na kršćanstvo. Clifford Goldstein mu je ime. Nikad nisam čuo za tu knjigu, ali mi je pomoćnik rekao da je bio znatizeljan i da bi mi rado postavio neka pitanja o njoj. Uzeo sam je kući, bacio na gomilu pokraj kreveta i zaboravio je.”

“Svaki put kad bih ušao u spavaću sobu, ugledao bih naslov te knjige”, nastavio je Mike. “*Stanka za odmor*. Upravo ono što mi je bilo potrebno. No, nisam imao vremena za nju pa sam je pokrio drugom knjigom kako je ne bih vidio. Konačno sam je uzeo jednog slobodnog poslijepodneva i pročitao je.”

“Je li što koristila?” upitao je Alex posežući za olovkom kako bi zapisao naslov.

“Koristila? Promijenila mi je život. Pisac počinje opisivanjem mene samoga. U svim je pojedinostima opisao ovu utrku u kojoj se nalazi većina američkih kršćana. Izložio je kako se uključujemo u poslove pa ubrzo nemamo vremena za ono što doista vrijedi, za obitelj i Boga. A onda nudi rješenje.”

“Preseliti u neku kolibu u pustinji?” predložila je Melanie. Oboje, ona i Alex, sjedili su na rubu stolca, potpuno zaokupljeni razgovorom.

“Ne baš”, odgovorio je Mike. “Vidite, Bog je znao naše potrebe još kad nas je stvorio. Kao Kralj svemira izdao je božanski proglas jamčeći da ćemo imati kvalitetno vrijeme s Njim i međusobno. U Postanku piše da je Bog proveo šest dana stvarajući fizički oblik našeg svijeta. Sedmoga je dana stvorio spomenik u vremenu. Svakog tjedna stavio je na stranu 24 sata za svetu upotrebu.”

“Ova teorija zvuči jako slično onome što je Clark rekao”, kimnuo je Alex. “Pa, Mike, kako to funkcionira u stvarnom svijetu?”

“Prekrasno. Premda smo Charlene i ja bili uključeni u dobre poslove, ustanovili smo da smo pretjerali u radu i iscrpili se. No Bog nas je pozvao da u Njegov naročiti dan dođemo k Njemu i nademo odmor. Zapravo, taj je dan sličan mostu koji seže preko vremena i omogućuje da okusimo nešto od Edena. On uklanja stres i obnavlja nas za novi tjedan. Zajednički proslavljamo našu ljubav. Održavamo bogoslužje, opuštamo se, šetamo u prirodi, smijemo se i igramo.”

U Melanienim očima zrcalila se čežnja. “Zvuči kao da nas Bog toliko voli da je doista spreman svakog tjedna provesti s nama potpuno neometano vrijeme”, rekla je.

“Upravo tako”, nastavio je Mike. “Čitajući onu knjigu, shvatio sam zašto se davao toliko potrudio da od ljudi skrije subotu. Subota dopušta da se naša ljubav prema Bogu rascvjeta, a Sotona to mrzi.”

“Zar ti više ne propovijedaš nedjeljom?” upitao je Alex.

“Propovijedam, ali naša je obitelj počela svetkovati subotu kod kuće. Ponovno sam se zaljubio u svoju ženu. I upoznao sam svoju djecu.” Mike je ponosno izvukao drugu fotografiju iz svojeg novčanika i pružio je Melanie. “Znate”, rekao je, “ustanovio sam da imam zbilja krasnu djecu. Što više, otkrivam ljepši odnos s Bogom no što sam to ikada smatrao mogućim.”

“Ali što zapravo *radiš* subotom?” upitao je Alex.

“Biblija kaže da je subota dvadesetčetverosatno razdoblje koje seže od zalaska do zalaska sunca”, odgovorio je Mike, “pa smo to vrijeme odvojili. Isplanirali smo neke osobite obiteljske tradicije.”

“Slično božićnim običajima?” upitala je Melanie.

“Da, to je zamisao, ali mi u njima uživamo svakog tjedna. Prvo, petak smo pretvorili u dan pripreme. Charlene skuha za subotu tako da ne mora provesti dan u kuhinji. To

je slično kao kad imaš goste pa nastojiš sve pripremiti unaprijed kako bi vrijeme mogao provesti s njima.”

Melanie se smiješila dok je Mike nastavljao. “Također nastojimo pospremiti kuću prije zalaska sunca u petak uvečer”, rekao je. “Neke dobre ideje o tome našli smo u knjizi Abrahama Heschela, židovskog rabina. Židovi su svetkovali subotu tisućama godina pa imaju neke izvanredno dobre ideje o tome kako je učiniti naročitim danom. Heschel opisuje subotu kao kraljicu koja dolazi u posjet svakog tjedna. Spomenuli smo to djeci i pitali ih kako bi željeli da kuća izgleda za prijam engleske kraljice. Oduševili su se. Stvarno uživaju u pripremanju kuće za našu subotnju kraljicu.”

“Sigurna sam da se Charlene osjeća bolje sad kad se kuća čisti jednom tjedno”, dodala je Melanie.

“Slobodno to ponovite”, složio se Mike. “Nešto malo prije zalaska sunca u petak pripremamo svečanost dobrodošlice. Televizor se isključuje, sviramo našu omiljenu kršćansku glazbu na stereu i po kući palimo svijeće. Kako sunce zalazi, tako se naš dom puni nebeskom aromom Charlenina kuhanja. Ona uvijek priprema osobitu hranu kao dobrodošlicu Bogu u naš dom subotom. Ponekad je to juha od krumpira ili pogačice, ponekad kukuruzni kruh i jagode, a drugi put vruća voćna juha i toast.”

“Počeo sam ponovno osjećati glad”, smijao se Alex.

Mike se smiješio. “Mislim da bi i Melanienina juha od povrća i tjestenine bila sasvim dobra”, rekao je. “Kad sunce zađe, okupimo se u dnevnoj sobi i dobrodošlicom dočekujemo Boga i Njegovu subotnju kraljicu u naš dom. Moli-mo se, pjevamo i zahvaljujemo za ono što On jest i za sve što je učinio za nas. Nakon večere uz svijeće pričamo priče ili čitamo djeci. Smijemo se i plačemo i imamo vremena jedni za druge. Nema žurbe, nema strke.”

“Kladim se da djeca uživaju u toj pažnji koju im ukazujete”, primijetio je Alex.

“U to nema sumnje”, rekao je Mike, “no u petak uvečer djeca idu rano u krevet, pa i Charlene i ja. Ponekad smo

toliko umorni da odmah zaspemo. Ne bi vjerovao kako je dobar osjećaj kad nakon dugog tjedna možeš spavati devet ili deset sati.”

“Vjerujem ti”, rekao je Alex. Melanie je kimnula u znak slaganja.

“A ostalo vrijeme koristimo da budemo zajedno.”

“No, to je u petak uvečer”, rekla je Melanie. “A što radite subotom?”

“Svaki je tjedan drukčiji”, rekao je Mike. “Uostalom, tek smo počeli s ovim subotnjim tradicijama. Ponekad posjećujemo prijatelje, ili izlazimo i šetamo, ili se provedemo biciklima. Dobro je sve što nas ne odvaja od osjećaja Božje prisutnosti ili međusobnog slaganja. Najmanje dvije subote mjesečno pozivamo jednu ili dvije obitelji da nam se tog dana pridruže. To im pruža priliku da iskuse što znači proslavljati subotu.”

“Na kraju završavamo proslavu subote na isti način kako smo je i otpočeli”, završio je. “Okupimo se pri zalasku sunca i zajedno molimo.”

Alex i Melanie su sjedili bez riječi.

Mike je uzdahnuo. “Volim subotu i doista jedva čekam dan kad ćemo je moći proslavljati s drugim kršćanima. Ne znam kad će to biti, ali se molim da se to jednom ostvari u našoj crkvenoj obitelji.”

Gledajući pažljivo u Alexa i Melanie, upitao je: “Možete li zamisliti kako će biti služiti Bogu na nebu? Zamislite: biti u Božjoj blizini. Zamislite tu radost, slobodu, uzbudjenje, glazbu! Ako je subota predukus neba, mislim da naše subotnje bogoslužje treba biti odraz neba. To je razlog što subotu treba učiniti osobitim danom.”

“Zašto kršćani više ne svetkuju subotu?” upitao je Alex.

“Nisam siguran, ali jedno znam. Svaka Crkva koja bi prihvatila ovu viziju bila bi doista neodoljiva. Ako moji vjernici budu otvoreni za subotu, Alder Valley će postati takva Crkva.”

“Mike, ovo je predivno”, rekla je Melanie tiho, obrisala oči i bacila pogled na Alexa. “Silno bih željela doživjeti ovo što ste upravo opisali.”

“Možete, Melanie”, potvrdio je Mike. “Božji subotnji blagoslovi na raspolaganju su svakome tko Mu daje vrijeme.”

“Neki ljudi u tvojoj Crkvi to neće razumjeti”, javio se Alex.

“Točno”, odgovorio je Mike. “Iskreno rečeno, ne znam kako će se to odraziti u našem životu, ali znam da nas Bog vodi i želi da to objavimo drugima. Ako to moja Crkva prihvati, hvala Bogu.”

“A ako ne?” upitao je Alex.

“Onda Bog sigurno planira za mene drugu vrstu službe. Proučavanje Biblije o tom pitanju dovelo me do dubljeg razumijevanja Božje volje. Budući da sam duhovni vođa svoje Crkve, dužnost mi je objaviti ono što sam spoznao. Naravno, ponekad me je strah, ali se molim da mi Bog pomogne prikazati ove ideje što privlačnijima mojim vjernicima.”

Pogledao je na sat i ustao. “Nisam namjeravao toliko dugo ostati. Melanie, volio bih imati recept vaše juhe, ako ste ga voljni dati.”

“Bit će mi čast”, odgovorila je Melanie dok su ga pratili do vrata. “Poslat ću ga po Alexu kad se vaši dečki budu igrali reket-loptom. Molim vas, recite Charlene da bih je voljela upoznati.”

“Hoću”, rekao je Mike i izišao na ulicu. “Možda nas vi dame možete naučiti kako se igra reket-loptom.”

6.

“Onda, o čemu ste razgovarali s Alexom za vrijeme užine?” upitao je Scorp. Gurnuo je novi plan na Clarkovu

dasku za crtanje i objema rukama se naslonio na njegov stol. "Još ga uvijek pokušavate uvjeriti da treba svetkovati subotu?"

"Što želite reći time, Scorp?" oprezno je upitao Clark.

"Znate na što mislim. Prvog tjedna kad ste se pojavili Alex mi je pričao kako ste zatražili slobodne subote. Posudio sam mu neke knjige o toj temi. Nije potrebno mnogo pameti da bi se dokučilo o čemu ste vas dvojica raspravljali. Uostalom, volio bih da i ja imam priliku raspravljati. Hajdemo danas zajedno ručati. Ja plaćam."

"Bit će mi drago", odgovorio je Clark. "Dajte mi jedan sat i moći ću se osloboditi posla."

Nakon što su našli stol u kutu *pizzerije Antonelli* i naručili ručak, Scorp je odmah prešao na stvar. "Clark, promatrao sam vas. Simpatični ste mi, ali ipak trebate nešto naučiti o religiji i Bibliji."

"O?" Clark je podignuo glavu. "Vjerojatno ste u pravu."

"U zabludi ste što se tiče subote. Četvrta je zapovijed dio Zakona, a mi smo pod milošću. Stoga je nismo dužni svetkovati. Ljudi poput vas zbunjuju narod svojim pričama o suboti. Nastojite ih staviti u ropsko stanje, slično farizejima u Isusovo vrijeme."

Clark je htio progovoriti, no Scorp je nastavio. "Ne znam što ste govorili Alexu, ali vam savjetujem da mu ne punite mozak besmislicama. On je izvanredno dobar kršćanin, ali nije teolog. Ako je potrebno, pribit ću vam kožu na zid da prestanete sa širenjem svojih ideja. Jesmo li se razumjeli?"

Clark se u sebi molio dok se Scorp pravio važan. Kad je Scorp zastao, rekao je: "Scorp, slažem se s vama da su kršćani pod milošću, a ne pod zakonom. No to nas ne oslobađa od poslušnosti zakonu."

Clark je čekao dok konobarica nije stavila na stol pizze i sokove. "Ja to shvaćam ovako", nastavio je. "Biti pod zakonom znači biti pod osudom. To znači biti pod smrtnom presudom jer smo ga prekršili. Biti pod milošću, s druge strane, znači iskusiti Božji oprost po Isusu."

Stavljajući na tanjur nekoliko komada vruće pizze, Scorp je sarkastično upitao: “Zar?”

“Oprost ne znači da smo slobodni ponovno kršiti zakon. Ako prekršim neki zakon pa me uhvate, još uvijek ću morati na sud, zar ne? Nalazim se pod osudom zakona. No, recimo da mi se sudac smiluje pa me pomiluje. Daje li mi to pravo da izidem i ponovno prekršim zakon? Ako me guverner pomiluje za umorstvo, smijem li ponovno ubiti?”

“Ne”, odgovorio je Scorp oprezno. “Meni se čini da će oni kojima je oprošteno, ako u njima uopće ima zahvalnosti, htjeti vršiti zakon *zato* što im je oprošteno”, završio je Clark.

“Ali Pavao kaže da se nitko ne može spasiti vršenjem zakona”, odvratio je Scorp. “Koliko god vi to pokušavali, nikad nećete biti dovoljno dobri da biste se spasili.”

“U pravu ste, potpuno!” kimnuo je Clark i poslužio se drugim komadom pizze. “No Pavao u Rimljanima 3,31 isto tako kaže da zakon utvrđujemo vjerom. Vjera nije uklonila zakon. U 1. Korinćanima 7,19 kaže da je ono što vrijedi vršenje Božjih zapovijedi.”

Scorp je zastao punih usta. Progutao je napola sažvakani zalogaj i uzvratilo: “Vi niste kršćanin ako mislite da se spašavate vršenjem zakona. To je čisti židovski legalizam.”

“Scorpe, riješimo odmah jednu stvar. Nijedan čovjek nije nikad vršio zakon dovoljno dobro da bi bio spašen, no nije u tome stvar. Primjerice, kad na terenu vršite mjerenja, služite li se ikad teodolitom namjesto lopatom?”

“Glupost! Što hoćete time reći?”

“Teodolit nije namijenjen kopanju zemlje. Kad bismo ga tako koristili, uništili bismo ga, zar ne? No, zato što teodolit ne koristite kao lopatu, ne znači da on nema svrhu. Tako je i s Božjim zakonom. Obojica se slažemo da se ne spašavamo vršenjem zakona. To i nije bila njegova svrha.”

“Slažem se. Pa koja je onda svrha zakona?” progundao je Scorp.

“U Rimljanima 3,20 i 7,7 Pavao kaže da je svrha zakona pokazati nam kad grijешimo. A Rimljani 5,13 kaže da nas Bog nije mogao proglasiti grješnicima ako nije bilo zakona koji bismo prekršili. Subota je dio zakona. Zapravo, ona je jedini dio s kojim se većina kršćana ne slaže.”

“Slušajte”, prekinuo ga je Scorp, “ta je subota dio starozavjetnog zakona. Mi nismo njime vezani.”

“U redu, ali recimo, primjerice, da netko pita smije li spavati s vašom suprugom”, rekao je Clark. “Znam da biste odbili. A onda vas pita: ‘A zašto ne?’ Vi otvorite Bibliju i pokazete na Deset zapovijedi u Starom zavjetu. Isto vrijedi za laganje, krađu i psovanje.

“No”, nastavio je Clark, “ako tko spomene subotu, odjednom kažete da je zakon ukinut. Ne možete tvrditi i jedno i drugo, Scorpe. Ako je ukinuto svih Deset zapovijedi, onda možemo lagati, varati, krasti i spavati s tuđim ženama. Ako taj zakon još uvijek vrijedi, onda trebamo i živjeti po svim njegovim zapovijedima.”

Scorp nije mogao dopustiti da ga pobijedi dvadeset godina mladi crtač. Obrisao je usta ubrusom i rekao: “U redu, primam vaš dokaz da je poslušnost važna, ali ona ne uključuje zakon. Deset zapovijedi su bile dio starog saveza. Pavao kaže da smo sada pod novim savezom, koji nas oslobađa poslušnosti starom zakonu.” S tim je riječima dohvatio još jedna komad pizze.

“No, savezi u Bibliji su ugovori o zakonu, a ne sam zakon,” odgovorio je Clark. “Zapravo, riječ *savez* znači ‘ugovor’, a ne ‘zakon’. Stari savez, ako sam dobro razumio, bio je Izraelov ugovor da će vršiti zakon svojom snagom, dje-lima. U tome nisu uspjeli, kao što neće nitko tko to pokuša. Obojica to znamo. Novi je savez sasvim drukčiji.”

“U čemu bi mogao biti drukčiji?” upitao je Scorp iza-zovno.

“Prije svega, zasnovan je na boljim obećanjima. Hebrejima 8 nam kaže da je stari savez bio zasnovan na manjkavim obećanjima – Izraelovim i našim. Naša vlastita obe-

ćanja mogu izgledati besprijeekorna, ali ne vrijede mnogo. U novom savezu sam Isus obećava da će živjeti u nama. Zakon je upisan u naše srce. I kako David kaže u Psalmu 11,174, zakon postaje uživanje.”

Želeći olakšati razgovor, Clark je dodao: “Hej, zar vam nije drago što uživam u zakonu koji mi brani da vas ubijem? Inače bih se mogao uzrujati i ukloniti vas kad mi na poslu dadete zbilja teške crteže.”

Scorp se nasmiješio unatoč nezadovoljstvu. “No, o toj suboti”, rekao je. “Zar ne shvaćate da uopće nije važno koji dan u tjednu svetkujete? Važno je samo da to bude jedan od njih sedam.”

“Stvarno?” odgovorio je Clark. “Zašto onda inzistirate na tome da svetkujemo nedjelju?”

“Zato što svi svetkuju nedjelju.”

“Ne svi. Manje od pedeset posto pućanstva u Sjedinjenim Amerićkim Državama tvrdi da su aktivni kršćani koji dolaze na bogoslužja, a neki od njih svetkuju subotu. Mnogi Židovi također svetkuju subotu, a muslimani petak. Da ste u islamskoj zemlji, bi li vam petak bio blagdan kojem biste se prilagodili?”

“Vjerojatno ne bi.”

“A da živite u Izraelu, biste li svetkovali subotu samo zato da ne budete drukćiji od ostalog pućanstva?”

“Ne bih.”

“Dakle, problem nije u prilagoćavanju, već u tome koji je dan ispravan.”

“Clark, problem nije dan”, uporno je ponavljao Scorp. “Zašto od toga pravite tako veliku stvar?” Stol se zatresao pod njegovom šakom tako da je sok pljusnuo iz ćaša.

“Vjerujem da je subota važna zato što je važna Bogu”, odgovorio je Clark. “Hoćete li reći Millie: ‘Ma briga nas za proslavu naše godišnjice! Svaki je dan isti kao bilo koji drugi?’”

“Ne, ne bi se s tim složila,” rekao je Scorp.

“Točno. Godišnjicu proslavljate određenog dana jer je to važno osobi koju volite. Kad je Bog ponovio svoj zakon na gori Sinaju, rekao je narodu da se sjeti *sedmog dana*. To je dan proslavljanja našeg stvaranja. Ponovljeni zakon 5 kaže da je to i dan proslavljanja našeg otkupljenja. Bog nikad nije rekao da je svejedno koji ćemo dan svetkovati.”

“Važan je duh, a ne slovo zakona”, objasnio je Scorp.

“Za mene vršenje duha zakona znači da sam svim srcem za njega i da ga prihvaćam”, odgovorio je Clark.

Scorpova je srdžba rasla. “Slušajte, ionako ne možemo svetkovati subotu koju je Bog ustanovio pri stvaranju”, srdito je odgovorio. “Prošlo je najmanje 6000 godina otkako je Bog stvorio svijet. Kako uopće možemo biti sigurni da svetujemo pravi dan?”

“To je lako”, odgovorio je Clark. “Isti Bog koji je stvorio svijet podsjetio je svoj narod na subotu kad je Izraelu dao zakon na gori Sinaju. Da su se zabunili u brojenju dana, On bi ih ispravio. A otad naovamo neki su Židovi uvijek svetkovali subotu. Osim toga, Isus je mogao ispraviti pogrešku u pogledu dana kad je bio na ovoj Zemlji. Od Isusova vremena imamo kalendar pa znamo da je tjedni ciklus još uvijek isti.”

“A što se dogodilo kad je prije nekoliko stotina godina došlo do promjene kalendara?” upitao je Scorp.

“Da, mislim da je to bilo 1582. godine”, nastavio je Clark, “no tjedni se dani nisu promijenili. Datum se promijenio od četvrtka, 4. listopada, na petak, 15. listopada, da bi se nadoknadila gomila prijestupnih godina koje stoljećima nisu računane. No, tjedan je i dalje ostao takvim kakav jest. To možete provjeriti u svakoj boljoj enciklopediji.”

Žile na Scorpovu vratu nabrekli su dok je žvakao svoj posljednji komad pizze kao da žvače gumu za žvakanje. Naglo je promijenio temu.

“Znate li što me stvarno smeta kod ljudi poput vas?” upitao je. “Vi mislite da ste bolji od nas ostalih. Vjerujete,

zar ne, da svatko tko svetkuje nedjelju ima žig Zvijeri. Budite iskreni. Vi mislite da ću otići u pakao zato što svetkujem nedjelju.”

Scorp je govorio sve brže i brže. “No, ja sam ovdje, gospodine, da vam kažem kako ćete se silno iznenaditi tko će ovih dana biti u paklu. Vi ste prilično arogantni, znate li to, Hansone? Možda mislite da ste jedini kršćanin u svijetu, ali vam kažem da niste.”

Zaprepašteni gosti podignuli su glave kad je Scorp zavikao. “Mnoštvo ljudi koji svetkuju nedjelju mnogo su bliži Bogu od vas. Zar zbilja mislite da će Bog nekoga isključiti iz neba zbog dana? Dosta mi je toga!”

“Scorpe”, rekao je Clark mirno, “ne vjerujem da imate žig Zvijeri zato što svetkujete nedjelju. Ne vjerujem da ga itko sad ima, ali smatram da i sitnice mogu biti veoma značajne u Božjim očima.”

“Navedite primjer”, zahtijevao je Scorp.

“Smatrate li da je jedenje neke voćke bilo toliko važno da su Adam i Eva izbačeni iz Edenskog vrta? A upravo se to dogodilo. Jedna jabuka ili marelica, ili bilo što, možda ne izgleda nešto važno, no za Boga je predstavljala simbol mnogo većega – njihove lojalnosti Njemu.”

“Mijenjate temu”, rekao je Scorp.

“Čekajte”, Clark je mahnuo rukom. “Vjerujem da će isto tako biti pri kraju svijeta. U pravu ste, jedan dan je prilično beznačajna stvar ako ga Bog nije proglasio značajnim. A On je to učinio. Lojalnost ljudi pri kraju svijeta bit će ispitana njihovom poslušnošću poštovanja dana kojega je On posvetio.”

“Ne kritiziram one koji odlučuju svetkovati neki drugi dan”, dodao je Clark. “Nisam sudac. Međutim, osjećam odgovornost da ljude upozorim na ovaj problem. Također smatram da svatko tko nije iskusio što je subota gubi izvanredno veliki blagoslov.”

Scorp je ustao i bijesan izišao iz restorana. Clark je platio račun i sam se vratio u ured.

Alex je tog poslijepodneva zastao kod Clarkova stola tražeći da načini tlocrt za jedan novi projekt. "Hej", rekao je, "nedostajao mi je danas razgovor s vama za ručkom. Volio bih vam postaviti još neka pitanja."

"Danas sam jeo sa Scorpom", odgovorio je Clark.

"Stvarno?"

"Nisam bio siguran želite li razgovarati, a on me pozvao na ručak."

"Je li vas poveo k Antonelliju? Ray Antonelli pravi najbolje pizze u gradu, ali kladim se da će vam trebati nekoliko litara *alka-seltzera* prije no što dođe večera jer stavlja prilično jake začine."

"Da, tamo smo ručali", potvrdio je Clark. "Nisam dosad primijetio previše loših posljedica. No, ako želite, možemo se dogovoriti za sutra. Bit će mi drago podijeliti svoju užinu s vama. Zanima me da čujem o čemu ste dosad razmišljali."

Scorp je bez riječi slušao ne dižući pogled sa svoje crtaće daske. Odlučio je učiniti nešto s Clarkom Hansonom prije no što potpuno smuti Alexa.

7.

"Morat ćeš biti bolji, Skakavče!"

Mike se sjetio kad je prvi put čuo taj izraz. Bilo je to prvi put kad je igrao za sveučilišnu momčad, kad je Georgia igrala protiv Georgije Techa. Kad god su igrale ove dvije momčadi, bilo je ozbiljno. Bio je iznenađen kad je golemi obrambeni igrač pružio ruku da mu pomogne ustati. Tako je upoznao Deiona Maxwella.

Mike je u ono vrijeme bio mršav i brz, toliko brz da je njegov otac govorio da je sličan komarcu – stalno ga udaraš, ali nikad ne pogodiš. Skakavac, tako su ga zvali.

Deion Maxwell, s druge strane, bio je velik, velik, ali tako lakih nogu da su ga zvali Libela. Tjednima bi novine pisale o natjecanju između ovih dviju momčadi. Svake godine bi se sreli na igralištu kad je Georgia igrala protiv Georgije Techa.

Otad je prošlo mnogo godina, no dok je Mike stajao na igralištu s reketom u ruci i čekao sljedeći Deionov početni udarac, sjetio se kako je promatrao tog istog golemog momka kako juri preko crte. Sjetio se kako ga je po igralištu jurila spodoba velika kao kamion za selidbu i brza kao trkaći automobil.

Međutim, iznenadivala ga je blagost tog velikog diva. Jest, znao je napasti tako snažno da su modrice ostale čitavog tjedna, ali Deion nije bio bezobziran. Kad bi igra završila, veliki pozadinski igrač bi uvijek bio tu smiješeći se i pružajući ruku da mu pomogne ustati.

Sad je Deion lopticu smjestio u ugao između desnog zida i poda. “Kreni, Skakavče!” zadirkivao ga je.

Mike se sjetio kako se osjećao dok je nastojao upoznati Deiona s Isusom. Po završetku studija Mike se upisao na teologiju nakon što je odbio potpisati ugovor s ekipom West Coasta. Dallas je uspio dobiti Deiona. U svojoj prvoj igri, kao prvi igrač s nedovoljno iskustva doživio je udarac sa strane dok je pokušao zaustaviti prolaz napadaču. Liječnik je rekao da mu koljeno više nikad neće biti kao prije. Primoran ostati po strani, odšepao je kući da nekako skrpi svoj život.

I tamo ga je Mike sreo. Sjedeći u dnevnoj sobi u kući njegove majke u Maconu, razgovarali su, plakali ili jednostavno bili zajedno čitav tjedan.

Nogomet je u ono vrijeme bio za Deiona više od igre. Bio je njegova budućnost. Bila je to putna karta za izlazak iz male bijele kuće na pogrešnu stranu, prilika da svojoj

braći i sestrama osigura obrazovanje, a svojoj umornoj majci pruži utjehu. Odjednom budućnosti više nije bilo. Bio je osuđen cijelog života raditi u mjesnoj tvornici pokućstva.

No, kad je Deion primio Isusa kao svojeg Spasitelja i Gospodina, Bog ga je uveo u život koji je nadmašivao sve što je mogao zamisliti u NFL-u1. Nakon godinu dana sreo je Rio pa su se vjenčali i dobili troje prekrasne djece. Jedan kirurg u bolnici Emory otkrio je način da mu obnovi koljeno. Deion je osnovao poduzeće i prodavao pokućstvo Bib County po čitavom Jugu. Mama je dobila novu kuću, a njegova braća i sestre otišli su na koledž.

A on je postao izvanredan igrač reket-lopte. *Previše dobar*, pomislio je Mike kad je Deion ponovno smjestio lopticu nisko u ugao.

Kad su se oblačili u svlačionici, Deion mu se obratio: “No, Mike, tvoja ili moja kola ove godine?”

Svake su godine obitelji Silver i Maxwell bile nazočne igri između Georgije i Georgije Techa. Svake su godine zajedno ručali na parkingu. I svake su godine, nakon ručka, krenuli prema sjedalima točno nasuprot jedan drugome. Iz različitih strana stadiona vikali su i navijali za svoje nekadašnje škole.

Tisak je poticao staro rivalstvo. Nakon igre pobjednik bi uvijek poveo obitelj gubitnika u sveučilišni café na hamburgeri i kolutove luka.

Dok je posezao za svojom majicom, Mike je mirno odvratio: “Deione, ove godine ne idemo.”

“Što?” Deion je bio zaprepašten. “Što kažeš, ne idete? Znam da su cijene ulaznica veće, ali ja ću ti pomoći.” Okrenuo se i bacio svoj mokri ručnik u košaru za rublje. “Je li Georgia prodala tvoja sjedala? Čovječe, ako treba, izići ću zbog toga pred tisak. Pa to je tradicija! Petnaest godina vikati jedan na drugoga s jedne strane na drugu. Šališ se valjda!”

“Ne, ozbiljno. Teško je to razumjeti, Deione, ali jednostavno ne mogu ići.”

“Jesam li ja kriv, Mike? Mislim, mi smo još uvijek prijatelji, zar ne? Čovječe, ako sam te bilo čime uvrijedio, žao mi je.”

“Ne, nije to. Radi se o nečemu mnogo većem i teško objašnjivom.”

“Valjda niste ti i Charlene...”

“Ne, ne, Deione, sve je u redu s nama. Zapravo, to je dio onoga što sam ti htio reći. Slušaj, mogu li te pozvati na ručak? Moramo razgovarati.”

“Svakako,” odgovorio je Deion dok je iz džepa izvlačio mobitel. “Nazvat ću tajnicu i zamoliti da otkaže neke sastanke.”

Nakon pola sata sjedili su u jednom talijanskom restoranu. “O čemu se radi, čovječe?” upitao je Deion.

Dižući pogled s tanjura izvanredno ukusne hrane, Mike se nasmijeo. “Sjećaš li se promjena koje smo obojica doživjeli nakon školovanja? Kako je igrati nogomet postalo manje važno?”

“Da, sjećam se.”

“I sjećaš li se kako nas je Bog obojicu poveo u nešto mnogo bolje od NFL-a? [Nacionalna nogometna liga.]”

Deion je kimnuo glavom.

“Eto, Bog me sada uči nečemu novom, Deione. To je još jedan korak u onome što On čini u mojem životu. Htio sam ti reći prije, ali sam zaključio da to prvo moram sam iskusiti. Sad postoji nešto zbilja važno u mojem životu, čak važnije od igre Georgie.”

“Što to?”

“Nećeš mi vjerovati.”

“Pokušaj!”

“Zaljubio sam se!”

“Što?” promućao je Deion. “Čini mi se da si rekao...”

“Šalim se”, smijao se Mike. “Zapravo i ne. Otkrio sam nešto što toliko obogaćuje moj odnos s Bogom da se čini kao da sam se u Njega ponovno zaljubio.”

“O čemu govoriš?”

“O suboti.”

“Subota? Kao kod rabina i jarmulki i svijeća i Tore? Prelaziš li na judaizam?”

“Ne. Otkrio sam da je Bog za mene kao kršćanina svakog tjedna odvojio dvadeset i četiri sata. To je dar što nam ga je On dao pri stvaranju, davno prije nastanka Židova. Isus ga je proslavljao. Svi su ga apostoli slavili. Kao da nam je dao skriveno blago koje smo stalno imali u svojem džepu, ali smo na njega zaboravili. No, ja sam ga upravo otkrio.”

“Čovječe, jesi li se uključio u kakav kult ili nešto slično?” pitao je Deion.

“Nisam, ali dopusti da ti nešto pokažem. Prigodom stvaranja Bog nam je dao ovaj dan da s Njim i jedni s drugima provedemo kvalitetno vrijeme.”

Nakon što je iz džepa svoje športske jakne izvukao malu Bibliju, Mike je nastavio: “U Marku 2,27.28 piše da nam je Bog dao subotu kao dar. Svaki je sedmi dan za Njega nešto osobito. Eto, to je razlog što ne mogu s tobom na ovu utakmicu.”

“Bog ne voli nogomet?”

“Ne znam”, smijao se Mike. “Možda voli, ali stvar nije u tome. Subota nam je dana s određenim ciljem, a ja smatram da nogomet nije dio tog cilja.”

“Pa što onda radiš subotom?”

“Bog nam je dao subotu iz najmanje tri razloga. Prvi je služenje Bogu.”

“Kao kad ideš u crkvu?”

“Da, pretpostavljam. Još uvijek nastojim smisliti kako to iznijeti svojim vjernicima, ali se nadam da je mogu proslavljati zajedno s njima. Zatim, to je kvalitetno vrijeme za moju obitelj i prijatelje.”

“Dakle, mi nismo prijatelji?” upitao je Deion.

“Nisam završio, veliki momče. Pusti me da dovršim. Vrijeme provedeno s prijateljima ne može biti važnije od vremena provedenog s Bogom. Drugim riječima, subotom

ne idem na automobilske utrke jer mi ozračje ne dopušta osjećaj Njegove prisutnosti. Isto je sa skijanjem, pa i s nogometom.”

“Još sam nešto ustanovio pri svojem proučavanju”, nastavio je Mike. “Isus je gotovo sva čuda iscjeljenja učinio subotom. Prema tome, subota je dan za pomaganje drugima. Provodit ćemo mnoga subotnja poslijepodneva u pomaganju drugima.”

“Beskućnicima i sličnima?”

“Možda. Ljudima koji pate. Izaija 58 navodi čitav spisak. Znaš, uvijek sam vjerovao da bismo mi kršćani trebali više činiti za druge, ali nekako za to nisam mogao naći vremena. Sad sam otkrio da nam Bog daje šest dana za naše poslove, ali je sedmi dan rezervirao osobito za to da Mu služimo. Na svaki način, sve me ovo uzbuđuje i ja se nadam da nam se ponekad možeš pridružiti.”

“Ne znam, čovječe. Kažeš da si to izvukao iz Biblije?”

“Da, iz Biblije. Dopusti da platim”, rekao je Mike uzimajući račun. “Zašto o tome ne bi razmislio?” dodao je. “Tech će ionako izgubiti pa mi se možeš pridružiti i učiniti nešto korisno. Možda nećeš biti pod depresijom čitav mjesec kao prošle godine.”

“Ti baš umiješ pecnuti, Skakavče!” Odmahujući glavom, Deion se nasmiješio. “Razmislit ću o tome, ali nemoj ništa umišljati.”

8.

“Dakle, srest ću mladog čovjeka koji je jednom od mojih vjernika priskrbio toliko besanih noći.”

Clark je podignuo glavu sa svojeg računala i njegov se pogled sreo s blagim očima Francisa Baldwina, Alexova i

Melanieina pastora. “Kažu mi da odlično poznajete Bibliju”, dodao je.

S osmijehom u očima pružio je ruku. “Nemojte ustajati. Samo sam u prolazu da vidim Alexa pa sam htio da se upoznamo. Shvatio sam da ćemo danas zajedno ručati.” Francis je podignuo vrećicu s užinom koju je držao u drugoj ruci.

Tako je Clark prvi put saznao za zajednički ručak. Iznenadeno je pogledao u druge djelatnike koji su znatiželjno promatrali. “Ja, ovaj, bit će mi drago”, promučao je. Francis se nasmiješio i krenuo u Alexov ured.

* * *

“Doista cijenim što ste me posjetili, Francis.” Alex je rukom pokazao na stolac i zatvorio vrata. “Ovih prošlih nekoliko tjedana bili su slični spuštanju i dizanju kabina malog vlaka u zabavnom parku. Htio sam o nečemu porazgovarati s vama, ali sam se prvo morao sam snaći. Sad mi je potrebna vaša pomoć.”

“Rekli ste mi da to ima veze s vašim crtačem Clarkom Hansonom.”

“Da. Vidite, njegove ideje baš nisu među popularnima.”

“Nešto u vezi s danom za bogoslužje?” upitao je Francis.

“Da. Iskreno rečeno, dojmila me se spoznaja da, kad se radi o suboti, nešto propuštamo. Prije no što Clark ude, postavio bih vam jedno pitanje. Očito je Bog prvobitno planirao da Mu se Njegov narod pokloni sedmog dana u tjednu, no danas praktično cijeli kršćanski svijet slavi nedjelju. Kako je došlo do te promjene?”

“Alex, volio bih da vam mogu odgovoriti na to pitanje. I sam sam se to pitao. Imam prijatelja koji je crkveni povjesničar. Možda bih mogao porazgovarati s njime i dobiti odgovor na naša pitanja.”

Na vratima se začulo kucanje. “Udite”, pozvao je Alex.

“Ometam li privatni razgovor?” Clark je stajao na vratima držeći vrećicu s hranom. “Danas nisam donio svoj ručak, pa sam istrčao i na brzinu nešto zgrabio. Nadam se da miris ovog pomfrita neće u vama izazvati zavist.”

“Nevaljalče”, smijao se Alex. “Zašto ne jedemo za konferencijskim stolom? Možete sjesti na kraj stola kako miris ne bi dopro do nas.”

“Clark”, rekao je Alex nakon što su se smjestili, “upravo sam Francisu govorio o onome što ste mi pričali. Poštujem njegovo mišljenje pa sam htio čuti njegovu reakciju. Nemate ništa protiv, zar ne?”

“Ne, uopće”, odgovorio je Clark.

Nakon kratke molitve za Božji blagoslov nad njihovom hranom Francis se obratio Clarku: “Čuo sam da svetkujete subotu. Volio bih znati zašto.”

“Ukratko rečeno, to je stvar ljubavi i lojalnosti. Ljubavi zato što vjerujem da je Bog za mene svakog tjedna odvojio naročito vrijeme, a lojalnosti zato što sam odlučio, kad sam postao kršćanin, da će On biti Gospodar mojeg života.”

“U redu, nastavite”, ohrabrio ga je Francis.

Clark je zastao da uzme zalogaj. Zatim je samo zurio naporno razmišljajući.

“Znate, ne volim iznositi smeće”, počeo je.

Alex i Francis su se počeli smijati.

“Zapravo, učinio bih gotovo sve da to izbjegnem”, rekao je Clark. “Znate, kad me supruga zamoli da iznesem smeće, gotovo da u tome uživam zato što je volim.”

Uzeo je nekoliko krumpirića i nastavio: “Kad sam otkrio da je Bog odvojio dvadeset četiri sata svakog tjedna samo zato da ih provede sa mnom, teško sam u to mogao povjerovati. No, kad sam se uvjerio, postalo mi je zadovoljstvo svakog tjedna sačuvati taj sastanak, premda je to ponekad stvaralo neprilike. Subota je obogatila moju vezu s Bogom u toj mjeri da je ne bih ni za što dao. Mislim da to čak ne bih smio usporediti s iznošenjem smeća. Ona mi je najljepši trenutak u tjednu.”

Clark je bacio pogled na pastora, a onda na svojeg poslodavca. "Jednom sam u Ivanu 14,15 pročitao da ćemo, ako ljubimo Boga, vršiti Njegove zapovijedi", rekao je. "Ja Ga toliko volim da želim provoditi vrijeme s Njim."

Alex je bio iznenađen kad je na Francisovu licu primijetio izraz napetosti dok je slušao.

"A onda je tu i lojalnost", rekao je Clark. "Pogledajte samo kako je Sotona uništio darove što nam ih je Bog dao pri stvaranju. Dao nam je život, obitelj, subotu, no život je danas jeftin. Obitelj razaraju razvodi, preljubi, incest i pornografija. Sotona se također okomio na Božju subotu."

"Zbog čega to smatrate problemom lojalnosti?" upitao je Francis.

"Čini mi se da je svetkovanje subote opipljiv način kojim pokazujemo svoju vjernost Bogu", odgovorio je Clark. "Upravo kao što je Sotona pokušao uništiti život i obitelj, tako je pokušao i sakriti značaj subote. U želji da nadomjesti Boga u našem životu, davao je zamijenio drugi dan za bogoslužje namjesto onoga kojeg nam je Bog dao."

Clark je oklijevao. "Molim vas, neka vas to ne vrijeđa", dodao je, "ali nedjelja je bio dan pogana koji su obožavali Sunce. Zato je i nazvana Sunčev dan (engleski: *Sunday*). Ja svetkujem subotu zato što bih želio biti vjeran mojem Spasitelju, a ne ljudima ili tradiciji."

Alex je promatrao Francisu, ali nije mogao dokučiti njegove misli.

"Nastavite", rekao je Francis.

"Kad dodete do knjige Otkrivenja, srest ćete dva tabo-
ra", rekao je Clark. "Imate one koji slijede Boga i one koji su lojalni Njegovom zakletom neprijatelju. Jedna skupina dobiva Božji pečat. Druga prima žig Zvijeri, koji je simbol Sotoninih sljedbenika u Otkrivenju 12. i 13. Obje su ove strane simbolizirane jednim danom. Eto, tu ulazi i subota."

Clark je jednom rukom podignuo svoj sendvič, a drugom pomnjivo otvorio Bibliju. "Otkrivenje 14,12 nam kaže da Božji sljedbenici imaju dvije značajke po kojima se

prepoznaju”, nastavio je. “Ove su značajke vjera u Isusa i Njegovu žrtvu na Golgoti te odlučnost da vrše Njegove zapovijedi.”

“Još uvijek nisam siguran zašto smatrate tu jednu zapovijed važnijom od ostalih”, umiješao se Alex.

“Nije važnija, ali je to zapovijed koju je Sotona pokušao svim silama uništiti. Zbog svoje vjere u Isusa i vjernosti Njemu želim poštovati sve Njegove zapovijedi, uključujući i subotu.”

“Eto, i to je razlog što neće raditi subotom”, rekao je Alex gledajući u Francisa.

Clark je kimnuo glavom. “Istina je. Ne mogu raditi tog dana, pa makar izgubio posao.” Pogledao je na sat i ustao.

“Momci, znate da bih volio duže razgovarati”, rekao je, “ali potreban sam Scorpu da dovršimo crtež za sastanak planske komisije. Pastore Baldwin, nadam se da vas moja iskrenost nije uvrijedila.”

Francis je odmahnuo glavom i zgrabio Clarkovu ispruženu ruku. Clark se upravo okrenuo, a onda je ponovno progovorio. “Imam mnogo kršćanskih prijatelja koji nedjeljom služe Bogu”, rekao je. “Oni su iskreni Isusovi sljedbenici. Uživamo u duhovnom zajedništvu, a neki od njih su i moji partneri u molitvi. Znam da Bog poštuje njihovu ljubav i vjernost, ali kad čovjek iz Božje Riječi otkrije istinu, čak i ako se ona protivi drevnoj tradiciji, onda je odgovoran Bogu. Nadam se da me razumijete.”

“Razumijem, Clark, razumijem. Hvala vam na vašoj otvorenosti. Nadam se da ćemo se ubrzo ponovno sresti.”

Nakon što je Clark zatvorio vrata za sobom, uslijedila je duga tišina.

“No?” upitao je Alex.

“Alex, mi smo prijatelji već dvadeset pet godina,” počeo je Francis. “Pokopao sam oba tvoja roditelja, krstio tvoju djecu, zajedno smo bili na godišnjem odmoru. Mislim da moram biti pošten prema tebi.”

Pročistio je grlo i usmjerio pogled kroz prozor, a onda nastavio: “Ne znam gdje početi. Dio sam male skupine, tri pastora. Sastajemo se svakog tjedna na molitvu i podržavamo se međusobno.”

Zaprepašten, Alex je promatrao pastorovo lice.

Francis je objasnio: “Prije više mjeseci pod ruku mi je došla knjižica o suboti. O tome sam učio na teologiji i znao sam sve argumente koji osuđuju svetkovatelje subote ali, pošteno rečeno, nikad tu temu nisam proučio otvorenog uma. Bio sam zadovoljan počivanjem na našoj crkvenoj tradiciji.”

“A sada?” upitao je Alex polako.

“Pročitao sam sve što Biblija kaže o suboti. Bio sam zapanjen i iznenađen onim što sam čitao. Sve je tako kako je Clark rekao i mnogo toga više.”

“Želiš reći da je on u pravu?”

“Volio bih da mogu reći drukčije, ali da, on je u pravu.”

“Zašto si mi onda pomogao sastaviti onaj popis argumenata protiv njega?” upitao je Alex.

U Francisovim su se očima pojavile suze. Odvratio je pogled čitavu dugu minutu. “Alex, to nije lako. Kad sam svojoj supruzi prenio što sam spoznao, ona je bila izvan sebe. Rekla je da sam fanatik, proglasila je upitnim moj zdrav razum i zaprijetila da će me napustiti ako joj to ikad ponovno spomenem. Kad bih svoja gledišta učinio javnima, izgubio bih sve. Imam samo ovo zanimanje.”

“Francis, što ćeš učiniti?” upitao je Alex.

“Ne znam. Uhvaćen sam između onoga što vjerujem da je Božja volja i svega što mi je drago. Doista ne znam.”

Brišući oči rupčićem, Francis je pogledao Alexa. “Alex, ti i Melanie trebate o ovom pitanju slijediti svoju savjest. Bio bi strašan gubitak ako biste ikad napustili našu Crkvu, ali morate poći onamo kamo vas Bog vodi. Obećaj mi da ćeš tako postupiti! I moli se da nađem hrabrosti učiniti ono što je pravo.”

Trpajući svoj nenačeti sendvič natrag u smeđu vrećicu, Francis se tužno nasmiješio. "Zavidim ti, Alex, zaista zavidim. Možda ću ti se jednog dana pridružiti."

9.

Joe Maniscalco obrisao je svoje široko lice rupčićem, diskretno štucnuo i pogledao preko stola.

"No, Scorp, kako si? Dobro izgledaš."

Joe Maniscalco je živio u Sjedinjenim Američkim Državama gotovo trideset godina pa je engleski govorio kao da je odrastao na ulici, no često bi se, radi dojma, vraćao svojem sicilijanskom naglasku.

"Što ti je na duši", nastavio je, "kad si se odlučio sastati sa svojim starim prijateljem iz Italije? Tražiš li posao? Znaš da sam te godinama pokušavao nagovoriti da radiš za mene. Je li u pitanju moj prijatelj Alex? Možda ti ne plaća dovoljno?"

"Prestani!" rekao je Scorp prisiljavajući se na osmijeh. "Da mi je bila potrebna mafija, pozvao bih Lennija, a ne tebe."

"No, možda moj brat i ja možemo zajedno obaviti posao, hm?" Kad je primijetio zabrinutost na Scorповu licu, Joe se nasmijao i odgurnuo tanjur. "Dobro, što te muči? Izgledaš kao da ti je žena pobjegla s tvojim najboljim prijateljem ili nešto slično. Hajde, počni."

"Što znaš o Clarku Hansonu?" Scorp je iznenada zapitao. "Čuo sam da je neko vrijeme radio kod tebe."

"Tako?" rekao je Joe oprezno.

"Pustio si ga da ode, zar ne? Zašto?"

"Zašto te to zanima? I kako znaš da je radio kod mene?"

"Provjerio sam njegov dosje", odgovorio je Scorp.

“Što imaš na umu?” upitao je Joe gurajući špagete po svojem tanjuru. “Je li te Alex odredio da zapošljavaš i otpuštaš ljude?”

“Nije. Jednostavno, znatizeljan sam iz vlastitih razloga, bez vođenja evidencije. Hoćeš li mi pomoći ili nećeš?”

“Što želiš znati?”

“Zašto si ga pustio da ode?”

“To se neće bilježiti?”

“Jasno, pa rekao sam. No, koji je razlog?” Scorp je govorio s užurbanim šapatom.

“Momak je htio svaku subotu slobodnu.”

“Samo to?”

“Samo to.”

Iznenaden, Scorp je upitao: “Pa zašto tolika tajnovitost?”

“Pravila”, objasnio je Joe. “U ovoj su ti zemlji zajamčena određena vjerska prava. Poslodavac je dužan razumno pokušati izići ususret djelatniku koji se iskreno drži vjerskih propisa.”

“A što ako mu ne izideš ususret?”

“Ako se utvrdi da smo ga otjerali zato što je tražio slobodan dan za bogoslužje, bili bismo oglobljeni ili tuženi. Možda i jedno i drugo.” Joe je slegnuo ramenima i dodao: “Clark je dobar crtač. Bilo mi je mrsko otpustiti ga, ali ti znaš Gilottija. Možda je on moj partner u pozadini, ali je prilično grlat. On ne pravi iznimke i ja tu ne mogu mnogo učiniti dok ga ne isplatim.”

“Pa kako si se onda uspio izvući?” Scorp se nagnuo nad stol.

“Misliš, dati mu otkaz?” upitao je Joe. “Slušaj, ne želim mu stvarati nevolje.”

“Hajde, Joe. Važno je.”

“Bio je na probnom radu.” Joe je opet slegnuo ramenima. “Dokle god je neki djelatnik na probnom radu, ne moraš mnogo objašnjavati zašto ga otpuštaš ukoliko nije član sindikata. Zadovoljan?”

“Jesam.” Scorp se prvi put te večeri nasmiješio. “Jesam. Hvala ti, Joe. Moram sada požuriti, ali negdje ću te naći.”

* * *

“Imaš minutu vremena?”

Alex se okrenuo od svojeg stola kad je Scorp Johnson tiho zatvorio vrata ureda. “Što je?” upitao je ozbiljnog inženjera.

Scorp je duboko udahnuo. “Trebaš znati da Clark stvara probleme s našim djelatnicima. Smatraju da kod tebe uživa povlastice. Zajedno ručate, ima slobodnu subotu, i tako.”

“On odrađuje sate nedjeljom”, podsjetio ga je Alex.

“Mi smo ovdje uvijek bili tijesno povezana skupina, a sad ima mnogo nezadovoljstva. Nakon mojeg razgovora sa svima u uredu svi su se složili da stvari nisu u redu. Stoga sam napisao ovo pismo”, rekao je Scorp i pružio Alexu nekoliko listova. “Većina namještenika ga je potpisala. Mi, ovaj, samo želimo izraziti svoju zabrinutost i zamoliti te da razmisliš o otpuštanju Clarka Hansona.”

Alex je, zbunjen, zurio u potpise. “Je li bilo nekih problema s Clarkovim radom?” upitao je.

“Pa, još nije, koliko mi je poznato.”

“Možda je to samo slučajnost”, nastavio je Alex, “ali jučer sam primio pismo od Billa Eckrotha. Rekao je da nikad nije vidio bolje nacрте od ovog posljednjeg snopa koji smo mu poslali. Uostalom, tko ih je crtao?”

“Ovaj, Clark, mislim.”

“I ja sam to pomislio. U pismu također piše koliko cijeni Clarkovu pomoć. Koliko sam razumio, otišao je u Billov ured i proveo sat s njime kako bi bio siguran da znamo točno što želi. Ako Bill pjeva hvalospjeve, što još mogu zahtijevati, Scorpe?”

“U tome je problem”, odgovorio je Scorp. “Prema njemu se postupa kao prema naročitoj osobi. A što je s nama ostalima?”

“Scorpe”, rekao je Alex mirno, “čini mi se kao da si obolio od zavisti.”

Scorp se mrštio.

“Možda nisam u pravu, ali čini mi se da se ovdje radi o nečemu drugome. Što te izjeda, Scorpe?”

Scorp dugo nije odgovorio. Samo je zurio u svoje kaubojske čizme. Na kraju je pogledao ravno u Alexove oči.

“On je vjerski fanatik, Ale.”

“Stani”, upozorio ga je Alex. “Ti znaš da je ovo slobodna zemlja.”

Scorp je nastavio s napadom. “Ljudi kao što je Clark prave podjelu. Oni izazivaju sumnje kod iskrenih kršćana. Potkopavaju povjerenje u pastore i Crkve.”

Sad je Scorp već srdito koračao po uredu. Uzeo je s Alexova stola narančastu spužvastu lopticu i počeo je uporno ubacivati u mali plastični koš pričvršćen na zidu.

Nastavio je: “Kršćanska je Crkva svetkovala Gospodnji dan otkad je Isus hodio zemljom. Isus je promijenio dan svetkovanja. Ne želim da ti i Melanie budete uvučeni u nešto što razara ljepotu evanđelja.”

Scorp je stisnuo lopticu u svojim rukama. “I razmisli o tome”, dodao je. “Što će se dogoditi ako Clark uspije zadobiti cijeli ured da vjeruje kao što on vjeruje? Tko će onda napraviti posao?”

Loptica je opet poletjela prema košu, ali ju je Alex presreo. “Scorpe”, rekao je. “Želim da mi nešto objasniš. Jesam li u krivu ili je Isus dao subotu pri stvaranju?”

“Da”, odgovorio je Scorp polako. “On je bio Stvoritelj, ali On...”

“Samo trenutak”, nastavio je Alex. “Kaže li Biblija da je Božji Sin na Sinaju podsjetio Izraela na svoj Zakon, uključujući i subotu?”

“Da, mislim da kaže.”

“Kaži mi, zašto bi Stvoritelj ljudima nametnuo ropstvo? To je suprotno svemu što Biblija kaže o Bogu. Ti mi

govoriš da je Isus došao osloboditi nas od Zakona kojeg nam je sâm dao. Je li to logično?”

Alex je bacio lopticu i posegnuo za svojom Biblijom. “Scorpe”, rekao je ljubazno. “Ne pokušam te izazivati, ali nisam siguran da si pošteno postupao prema Clarku. Doista me zanimaju neke stvari s kojima me je upoznao.”

Scorp se zaustavio. “Od čega nas je Isus došao osloboditi ako ne od Zakona?”

“Od grijeha!” objasnio je Alex otvarajući Bibliju. “U Rimljanima 6. poglavlju piše da nas je došao osloboditi od ropstva grijehu, a ne od samog Zakona.”

“Drugo”, dodao je Alex, “uvijek sam se pitao zašto je Isus morao umrijeti. Ako je Bog mogao ukinuti Zakon, zašto to nije učinio prije no što je Isus umro? Je li Bog želio da Njegov Sin nepotrebno pati? Je li Bog sadist?”

“Naravno da nije”, promrmljao je Scorp.

“Biblija tvrdi da je Isus došao platiti cijenu za naše grijehе. Zar ne? Prema 1. Ivanovoj 3,4 grijeh je bezakonje. Bez zakona grijehа nema, pa ne bi bilo ni razlogа da Isus umre.”

Scorp je sjeo i počeo se vrpolti na stolcu.

“Alex”, prekinuo je, “ti si se zbilja dao uvući u to, zar ne? Ti si učitelj u nedjeljnoj školi i ne vidiš kamo to vodi. Hoćeš li to početi propovijedati?”

“Hajde, Scorpe”, molio je Alex, “takav sarkazam ti ne pristaje.” S tim je riječima ustao i otvorio vrata ureda. “Clark”, pozvao je, “možete li doći na trenutak?”

“Svakako. Samo da pohranim ovaj dokument, odmah ću doći”, odgovorio je Clark.

Kad se Clark smjestio pokraj Scorpa, Alex je zatvorio vrata i počeo: “Clark, Scorp je sa mnom otkad sam otvorio ovu tvrtku. On je pouzdan djelatnik i moj dobar prijatelj u ribolovu. Često smo se molili zajedno, pa kad pokaže da je zabrinut, ja ga pažljivo slušam.”

Alex je uzdahnuo i pogledao obojicu. “Obojica tvrdite da ste kršćani”, nastavio je, “što znači da biste se trebali

međusobno voljeti. Ljudi koji vode računa o drugome trebaju razgovarati. Evo, to ćemo upravo sad učiniti.”

Scorp je prikupljao snagu za ovaj sukob od onog ručka s Clarkom kod Antonellija. Da bi ostavio dojam na Alexa, morao je udariti brzo a da pritom ne izgleda osvetoljubiv.

“Clark, poštujem vašu uvjerenost”, počeo je, “ali na pogrešnom ste putu u ovom pitanju. Nadam se da to nećete uzeti osobno.”

Clark je odmahnuo glavom. “Ne. Razumijem!” rekao je.

Scorp je od obojice tražio da otvore Matej 5. poglavlje. “Isusov život i nauk sadrže najjasniju sliku razloga zbog kojeg je Isus došao na Zemlju”, rekao je. “Samo je On sposoban učiniti ovo pitanje kristalno jasnim. Clark, vi priznate da se ne spašavamo vršenjem Zakona, ali još uvijek vjerujete da ga moramo slušati. Riječi su jeftine, Clark. Yankee, bez obzira kako se zvao, još je uvijek momak koji se spustio sa sjevera.

Premda kažete da se spašavate Isusovom krvlju, vi još uvijek vjerujete da se spašavate svojim djelima. Tu nema uzmicanja. Bez obzira kako prasca obukli, on se još uvijek glasa roktanjem.”

“Scorpe!” Clark je podignuo obje ruke.

“Stanite, Clark. Moći ćete reći što želite za koju minutu. Sad je moj red.”

Clark je kimnuo i opustio se u stolcu.

Scorp je otvorio knjigu Izlaska. “Usred samih Deset zapovijedi nalazi se zakon o suboti”, rekao je. “Ovaj je zakon dan Židovima, a ne kršćanima. Vratimo se u Matej 5,17. Isus kaže da je došao ispuniti zakon. Točno? Recimo da sam ispunio obećanje dano Alexu. Ono je ispunjeno. S njim je završeno, ono više nije problem. Isus je umro na križu i sada je s Deset zapovijedi, sa subotom u njihovom središtu, završeno.”

“Na što mislite kad kažete ‘s tim je završeno?’” upitao je Clark.

“Nestale su”, odvratio je Scorp žustro. “Kao dinosaur – zanimljivo ga je pogledati, ali više ničemu ne služi.”

“O.K., Clark, vi ste na redu”, rekao je Alex.

“Prvo želim reći da ovo nema veze sa Židovima ni neznabošcima. Svijet je vidio mnoge iskrene, pobožne Židove. Abraham je bio jedan od njih, a i Pavao.”

“I Isus”, promrmljao je Alex.

“Nije pošteno optuživati sve Židove da su ubili Isusa”, nastavio je Clark. “Neki su Židovi u određenom povijesnom trenutku tražili da Isus umre na križu. Neki su neznabošci izrekli presudu i zabijali klinove. Svi mi snosimo odgovornost za Isusovu smrt.”

Alex je kimnuo glavom i rekao: “Dakle, nije Ga na križ stavilo naše podrijetlo, već naši grijesi.”

“Točno”, složio se Clark. “Subota nema veze s judaizmom, osim činjenice da su Židovi bili poslušni Bogu i svetkovali subotu tisućama godina. Pogledajmo ponovno u Matiej 5,17. Scorp, biste li pročitali ovaj tekst?”

“Svakako. ‘Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da ih ostvarim.’”

“Što se mene tiče”, objasnio je Clark, “nešto ukinuti znači odbaciti. Isus dvaput upotrebljava ovu riječ, a zatim joj nasuprot stavlja riječ *ostvariti*, što mora značiti nešto sasvim suprotno. Načinimo pokus i zamijenimo riječ *ostvariti* riječju *ukinuti*.” Obojica su pogledali u Bibliju i bez riječi slijedili što je Clark čitao: “Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da ih ostvarim.”

Alex se nasmiješio. “Ne ide, zar ne?”

“*Strongova konkordancija* mi je pomogla razumjeti kontrast u ovom retku”, rekao je Clark. “Riječ *ostvariti*, kako je Isus ovdje upotrebljava, znači ispuniti i dovršiti. Isus je došao ispuniti Božji Zakon značenjem, a ne ga ukinuti. Došao ga je dovršiti. Kad dovršim neki projekt, nisam ga uništio. Naprotiv, učinio sam ga savršenim koliko je god moguće.”

Scorp se mrštio. "Zašto bi Isus morao ispuniti svoj vlastiti Zakon? To govori dovoljno za sebe, zar ne?"

"Za mnoge ljude u Isusovo vrijeme vršenje Zakona pretvorilo se u štovanje slova, a duh je bio zaboravljen", podsjetio je Clark. "Isus nam je došao pokazati kako su prava vjernost i poslušnost stvar srca. Iskrenost srca pokazuje se u postupcima.

Isus je ovu misao podcrtao u Mateju 5,19 kad je rekao: 'Tko god prekrši i jednu od ovih i najmanjih zapovijedi i nauči druge da tako rade, bit će najmanji u kraljevstvu nebeskom, dok će onaj koji ih bude vršio i naučavao biti velik u kraljevstvu nebeskom.' Zatim je rekao svojim sljedbenicima da njihova pravednost mora biti veća od pravednosti farizeja. Ove su vjerske vođe vodile računa o slovu Zakona, ali ne i o njegovom duhu."

Clark je zastao dubokoko uvlačeći zrak. "Još nešto prije no što završim", glas mu je zapinjao. "Želim se ispričati. Žao mi je ako sam zvučao ratoborno. Božje bi se srce slomilo kad bi vidio da Njegov narod ratuje oko nekog dara kojeg im je dao. Alex je u pravu: obojica smo kršćani i ja se istinski nadam da možemo biti prijatelji."

Usljedila je neugodna tišina. Scorp je očito bio svjestan da mu je prednost izmaknula.

"Još samo jedan tekst", progovorio je Scorp konačno. "Ako mi pokažete samo jedan tekst koji kaže da se od Isusa ili novozavjetnih pisaca očekivalo da svetkuju subotu, priznat ću da ste u pravu. Ali, svi znamo da takvog teksta nema, zar ne?"

Ovaj put je Alex odgovorio. "Šutnja nije uvjeravajući dokaz, Scorpe. Šutnja može značiti da je nešto toliko jasno da se ne mora ponovno izricati. Čini mi se da dokaze moraš priskrbiti ti. Ako ne možeš jasno pokazati da je dan svetkovanja promijenjen, onda je logično pretpostaviti da subota još uvijek vrijedi."

"Zapravo", dodao je Clark, "subota je najmanje dvaput spomenuta obvezujućom za novozavjetne kršćane."

Iznenadenom Scorpu lice se opet smračilo pa je prekrizio ruke na prsima. Otvarajući Matej 24,20, Clark je objasnio da je Isus u ovim recima govorio svojim učenicima o onome što će Njegove vjernike očekivati u budućnosti kad rimska vojska opsjedne Jeruzalem i kad im se pruži prilika da bježe. “Molite da vaš bijeg ne bude zimi ili u subotu”, pročitao je. Zatim je dodao: “Ili Isus nije znao da će promijeniti dan bogoslužja, ili je bio uvjeren da će Njegovi učenici još uvijek svetkovati subotu gotovo četrdeset godina nakon Njegova uskrsnuća, kad grad bude razoren.”

“Subota se ponovno spominje u trećem i četvrtom poglavlju Poslanice Hebrejima”, dodao je Clark, “gdje je sedmi dan, subota, upotrijebljen kao simbol počinka što ga Bog želi dati onima koji vjeruju u Njega. U ovom ulomku pisac čak tvrdi da, premda je starozavjetni Izrael zbog neposlušnosti i nedostatka vjere propustio steći taj počinak, Bog taj počinak još uvijek nudi svojem narodu danas. Čitam od devetog do jedanaestog retka: ‘Prema tome, preostaje narodu Božjem neki subotni počinak. Jer tko je ušao u počinak njegov, i sam je počinuo od djela svojih, kao i Bog od svojih. Žurimo se dakle ući u onaj počinak, da tko ne pogine pružajući isti primjer neposlušnosti!’”

“Što misliš o tome, Scorpe?” upitao je Alex. “Rekao si da bi te jedan redak uvjerio, a čini se kao da si dobio taj redak i usto gotovo čitavo poglavlje!”

Scorpove posljednje riječi bile su usiljene. “Alex”, rekao je, “nisam došao ovamo da biste me ti i Clark doveli u nepriliku i ponizili.”

Izjurio je iz ureda, a Clark i Alex zbunjeno su gledali jedan drugoga.

Na kraju je Alex progovorio. “Clark, mislim da mi je potrebno vrijeme za razmišljanje.”

10.

“Gospodine Hammond, dodite što prije, brzo!”

Nastojeći se vratiti u stvarnost, Bob Hammond je slušao uzbuđeni glas koji se javio preko telefona. Sanjao je da živi u stanu ispod kuglačke staze. Sada je, trljajući oči da ih oslobodi sna, ustanovio razlog noćne more. Vjetar je vani nemilosrdno udarao o kuću. Trgnuo se kad je negdje u blizini udario grom.

Bob je prepoznao uspaničeni glas Sherie, nadzornice u noćnoj smjeni u sanatoriju čiji je bio vlasnik.

“Koliko je sati?” upitao je.

“Četiri i trideset ujutro, gospodine Hammond. Oluja je odnijela najveći dio krova na starijem dijelu zgrade. Novo krilo također prokišnjava. Vode ima posvuda.”

Užurbanim je riječima opisivala štetu. Bob ju je prekinuo. “U redu, u redu, shvatio sam. Kako su pacijenti?”

“Ne znam, gospodine Hammond, bojim se. Medicinske sestre premještaju sve pacijente u blagovaonicu, ali ne znam koliko će dugo i tamo biti sigurni.”

Bob je skočio iz kreveta i krenuo prema kupaonici s telefonom u ruci. “Dobro radite, Sherie”, rekao je smireno. Skinuo je jaknu s vješalice i pokušavao je obući, još uvijek držeći telefon. “Nadi što prije momke iz održavanja i pozovi cijelu dnevnu smjenu. Pozovi dr. Metzgera da dođe i pregleda pacijente. Oh, nazovi i Med-Trans pa vidi kad mogu početi s preseljenjem ljudi.”

“Preseliti ih? Kamo?”

“Još ne znam. Nazvat ću druge ustanove u gradu i vidjeti mogu li primiti bar najteže pacijente. Sve ostale morat ćemo poslati kući ili nekamo drugdje dok ne sredimo stvari. Eto tako!”

Bob je završio s davanjem uputa, spustio telefonsku slušalicu i uključio radio pokraj kreveta da čuje vijesti. Začuo se glas spikera lokalne radiopostaje. Zatim je navukao

traperice i zastenjao: “Ne mogu vjerovati da se takvo što događa, i to upravo sada kad smo dovršili novo krilo.”

Bob je prije četiri godine kupio Riverside Manor. Prijašnji su vlasnici zanemarili održavanje pa su stare zgrade prilično propale. Bobovi su prijatelji odmahivali glavom i govorili da se tu ništa ne može učiniti, no on se ipak dao na posao. Izmijenio je krov, izvršio unutarnje renoviranje i poboljšao administrativnu i njegovateljsku službu. Riverside je ponovno zablistao u svojem starom sjaju, no ta oluja uništila je njegov san.

“No dobro”, uzdahnuo je obuvajući cipele. “Obnovio sam jednom, pa to mogu učiniti još jednom.” Sad su mu glavna briga bili pacijenti. Izvukao je kišnu kabanicu iz ormara, nabio kapu na glavu i otrčao do automobila.

* * *

Nakon dva sata grdnog posla, Bob se pitao hoće li uopće imati snage za obnovu.

“Gospodine Hammond!” odjeknuo je muški glas iza njega.

“Da?”

“Imate li koju minutu?”

Bob se uopće nije osvrnuo dok je, zgrbljen na podu, pokušavao ukloniti filter s jednog starog usisivača. “Ako tražite rodaka, morate otići u ured”, odgovorio je. “Pokušavam ne biti grub, ali imam pune ruke posla.”

“Ne, mi smo ovdje da vam pomognemo”, nastavio je čovjek. “Norman Gregg, iz Ureda za obiteljske poslove, moj je susjed. Rekao je da su vam ovdje vjerojatno potrebni dragovoljci da se pobrinu za ljude. Evo nas.”

Bob se okrenuo i primijetio dva bračna para umotana u kišne kabanice. “Ja sam Mike Silver”, rekao je čovjek. “Ovo je moja supruga Charlene, moj prijatelj Deion Maxwell i njegova supruga Rio. Šest ili osam pomagača čeka u predvorju.”

“Huh”, odahnuo je Bob s olakšanjem. “Da, svakako nam možete pomoći.” Poslao je nekoliko dragovoljaca niz predvorje da pomognu momcima iz održavanja koji su vršili hitne popravke vodovodnih instalacija. Drugi su pošli za njim do blagovaonice u kojoj su pacijenti čekali u invalidskim kolicima i krevetima.

“Kako je u vašem susjedstvu?” upitao je Bob Rio dok je skidala kišnu kabanicu i stavljala je na stol. “Je li i vas tako jako pogodilo?”

“Zapravo nije”, odgovorila je, “ali meteorološka služba kaže da je na nekim mjestima protutnjao tornado. Čula sam da je staro naselje preko puta Ross Creeka prilično teško pogodeno.”

Bob je ponovno uzdahnuo. Neki njegovi pacijenti živjeli su u tom dijelu grada pa je shvatio da se neće moći vratiti kući.

Rio je primijetila njegovu zabrinutost. “Što će biti s vašim pacijentima?” upitala je. “Bismo li neke od njih mogli uzeti u svoje domove?”

“Neke, možda”, Bob je zastao kad se okrenuo da napusti blagovaonicu”, “no za većinu se ne biste mogli sami postarati. Neki od njih inzistiraju da se vrate svojem domu. Uplašeni su i zbunjeni, a dom im se čini mjestom sigurnosti.”

Rio je kimnula glavom promatrajući pretrpanu prostoriju. “U svakom slučaju oni ne mogu ostati ovdje”, rekla je.

“Znam, znam”, složio se Bob. “Upravo je ovdje bila inspektorica zdravstvene službe. Rekla je da već večeras svi moraju napustiti ovo mjesto.” Duboko zamišljen, krenuo je niz predvorje ostavljajući Rio i druge dragovoljce da pomognu premorenim medicinskim sestrama.

* * *

Tijekom sljedećeg sata većina pacijenata je poslana kući ili prebačena u bolnicu. Rio je uspravila umorna leđa dok je slušala stenjanje i zbunjene krikove preostalih muškaraca i žena. Stresla se.

“Jadno, zar ne?” javio se njezin suprug Deion iza nje.

Kimnula je bez riječi. “Kamo će smjestiti sve te ljude?”

“Oh, dobit će mjesto”, rekao je i zagrlio suprugu. “Bob Hammond mi je upravo ispričao o jednom simpatičnom malom Poljaku koji čitavo prijedodne traži svoju suprugu. Htio bi kući, ali ona stanuje upravo u kraju koji je teško pogodan nepogodom. Mislim da je jutros nazvala Normana Gregga. Oluja joj je odnijela krov. U susjedstvu je posudila kante i posude za skupljanje vodu, no kuća joj je još uvijek nalik bazenu.”

Rio je nekoliko trenutka grizla usnicu, a onda stidljivo progovorila. “Deion, mi možemo pomoći.”

“Kako?” upitao je Deion i pritom bacio pogled na svoj sat. “Georgia počinje igrati za tri sata. Moramo krenuti sada ili ćemo zaglaviti u prometu cijelo prijedodne.”

“Deione! Ovim smo ljudima potrebni sada. Moramo otići i pripremiti kuću te žene da joj se muž može vratiti.”

Rio se uzбудila. “Znam da će Mike pomoći”, dodala je. “On nam je govorio o pomaganju ljudima subotom. Ovo je dobra prilika da vidimo kako to izgleda. Deione, Isus bi želio da to učinimo. Oboje to znamo.”

Deion je zastenjao. “Rio, od koledža nisam propustio nijednu igru Georgije. Loše je već to što ove godine Mike ne ide, ali ja da propustim igru... ma, hajde... tražiš previše, srce.”

Rio je prekrizila ruke. “Dobro, ići ćemo prvo na utakmicu, ali prije toga želim da upoznaš nekoga.”

Povela ga je u mračni kut i tamo se sagnula i blago dotaknula rame sjedokosog gospodina u izbljedjelom plavom radnom odijelu. Glavom je bio okrenut prozoru.

“Gospodine Kowalski”, progovorila mu je u uho. “Upoznajte se s mojim suprugom.”

“Rio, ovo nije pošteno”, Deion se htio okrenuti kad su se izbljedjele starčeve oči okrenule prema zvuku njegova glasa. Suze su se spuštale niz njegove rumene obraze ostavljajući tragove na flanelskoj košulji.

“Ovo je moj suprug Deion”, rekla je Rio glasno. “Deione, ovo je gospodin Kowalski.”

“Drago mi je upoznati vas”, rekao je starac. “Vaša je supruga jako ljubazna.”

Pa on je slijep, shvatio je Deion. Slijep i sam.

“Moram vidjeti moju Helenu”, rekao je čovjek. “Sedamdeset godina starala se o meni i sad sam joj potreban kod kuće. Ona uvijek misli da se može brinuti o sebi. Ona je predivna, moja Helena. Mala, ali snažna. Kao dinamit, govorio je njezin tata.” Ljuljajući se u stolcu, gospodin Kowalski je okrenuo glavu prema prozoru.

“Rio, pa uopće ne znamo gdje čovjek živi”, šapnuo je Deion. “Odakle znaš da ima ženu?” Čuo je da stari ljudi ponekad izgube dodir sa stvarnošću. Možda mu je žena umrla ili živi kod rodbine. Možda nikad nije ni imao ženu. Tko će ga znati!

Rio mu je šapatom uzvratila: “Deione! Ti si mi govorio o njegovoj ženi, i kako pliva u svojoj kući. Vi biste je, momci, mogli osposobiti za stanovanje. Kreni.”

“Ne znam gdje živi.”

Nasmiješila se. “Zna gospodin Hammond. A zna i Norman Gregg. Pitaj ih.”

“Ne želim.” Znao je da mora vidjeti tu utakmicu.

“Deione, pomoli se.”

Deionov je glas bio jači dok je nervozno hodao tamo-amo. “Da se molim? Za što?”

“Deione, upravo mi ti stalno govoriš da se trebam moliti kad neki posao čeka.” Rio je čekala dok je njezin suprug nervozno sklapao i rasklapao metalni stolac.

“Rio, nije potrebno da mi govoriš kad se trebam moliti. Molit ću se kad to želim, a ne onda kad to ne želim. Bog ne želi da propustimo utakmicu zbog nekog starog...” Dei-

on je bacio pogled na gospodina Kowalskog. “Nekog starog...” ponovio je zbunjeno.

“Molim te, Deione”, Rio je tiho progovorila.

“U redu, molit ću se za to”, progundao je i krenuo prema vratima. “Molit ću se, a ti za to vrijeme pripremi djecu. Idemo na utakmicu.”

11.

“Gospodo Kowalski?”

“Tko me traži?” Oniska žena bijele kose navirila se kroz rešetke sigurnosnih vrata i promatrala malu skupinu na verandi.

“Ja sam Mike Silver, a ovi...”

“Uuh!” viknula je mršava ženica. “Ne čujem dobro. A sad se sklonite ili ću pozvati policiju.”

Bacivši pogled na susjedne kuće, Mike se nadao da neće probuditi ljude koji tog subotnjeg prijepodneva možda još spavaju. *No dobro*, pomislio je kad je primijetio kako su se u obližnjim kućama pokrenule zavjese i na prozorima se pojavila lica, *s obzirom na dob, oni ionako rano ustaju.*

“Gospodo Kowalski”, vikao je, “poslao nas je Norman Gregg.”

“Ne poznajem nikakvu Normu Grey. Zašto mi dosađujete?”

“Norman Gregg”, ponovio je Mike. “Norman Gregg iz Obiteljske službe.”

“Pa zašto to ne kažete?” vikala je Helen Kowalski i posegnula drhtavom rukom za zasunom. “Što hoće Norman Gregg? I tko ste vi, uostalom? Idete okolo i plašite staru ženu. Trebali biste se stidjeti.”

“Gospodo Kowalski, ja sam Mike Silver, a ovo su moji prijatelji.” Mike je rukom pokazao na skupinu iza sebe.

“Pa što, je li ovo nekakvi kongres ili nešto slično? Dvorište mi je puno ljudi. Zašto ste došli?”

Trebalo bi biti jasno, pomislio je Mike promatrajući uništeni krov.

Deion je šaptao iz njega. “Kad je vjetar prošle noći prestao, ova je kuća morala izgledati kao sito. U susjedstvu sigurno nije bilo dovoljno lonaca ni tava za pokupiti svu vodu iz tih rupa.”

Nastojeći da se ne nasmiješi, Mike je opet vikao: “Gospodo Kowalski, Norman Gregg je rekao da vam je potrebna pomoć. Rekao je da krov nakon oluje prokišnjava.”

Počela je ponovno zatvarati vrata. “Otkad ste vi zaduženi za krov koji kod stare žene prokišnjava?”

“Gospodo Kowalski, mi smo ovdje da pomognemo. Oluja je oštetila Riverside Manor i svi pacijenti danas moraju kući. Vaš suprug se želi vratiti pa će ga večeras u osam sati dovesti kući.”

“Možemo se brinuti o sebi, mladi čovječe!”

“Gospodo Kowalski, Norman nam je rekao da ste sami. Zar ne želite da kuća bude spremna kad vam se muž vrati? Ne možete ga dočekati s krovom koji prokišnjava. Staviti ćemo nešto plastične folije preko krova, a poslije ćemo doći i popraviti ga.”

“Taj se krov ne može popraviti”, rekla je odrješito.

“Onda ćemo staviti novi”, rekao je Mike, “no zasada vam želimo pružiti prvu pomoć.”

“Odlazite”, naredila je. “Ne mogu to sve platiti. Što je tom Normanu Greggu? Pošalje mi svu tu gomilu, a dobro zna da ne mogu platiti.” Vikala je isprva čvrstim glasom da bi joj glas na kraju zadrhtaao dok se povlačila u svoj mokri dom.

“Sve je već plaćeno”, rekao je Mike.

“Ne uzimam milostinju!”

“Nije milostinja”, bio je uporan. “To je dar osobe kojoj je stalo do vas.”

“Nekome je stalo? Nitko se ne brine o meni”, rekla je. Prstom je zaprijetila Mikeu. “A dar? Ne poznajem nikoga tko bi mi nešto poklonio. Je li to neka prijevara? Da znate, čula sam za takve slučajeve.”

Mike je izvukao bijelu karticu i pružio joj. “Gospodo Kowalski, ovdje je kućni broj telefona Normana Gregga. Nazovite ga i provjerite.”

“Mladi čovječe, nemojte mi reći koga ću nazvati. O tome mogu sama odlučivati.”

“Onda, možemo li vam pomoći, gospodo Kowalski?” Svi su čekali u tišini.

Ona je nekoliko trenutaka razmišljala i zatim kimnula. “Samo ovaj put”, složila se. “No, nikakvih gluposti. I držite ovu djecu podalje od mojeg cvijeća.”

Mike se pobjedonosno nasmiješio. “Odlično. No, da vam predstavim ostale.” Mahnuvši prema postarijem paru koji je stajao na pločniku, rekao je: “Ovo su Darin i Beverly Mancovicz.”

“Vi ste Poljaci?”

“Da, gospodo Kowalski”, rekao je Darin i pružio joj ruku. “Moj je otac podrijetlom iz Gdanjska.”

Kimnula je potvrdno. Mike je predstavio Charlene, Rio, Deiona i ostale prijatelje koji su došli pomoći.

“Kako to da ne gledate ovu veliku utakmicu?” upitala ih je.

Rio se smiješila dok je Deion istupio i odgovorio: “Mislimo da je ovo mnogo važnije.”

Gotovo se smračilo kad su završili posao i zastali na tratini da uživaju u zagasitim bojama zalaska sunca u sjevernoj Georgiji.

“No, obavili smo posao”, uzdahnuo je Mike. Podignuo je pogled kad je u daljini bljesnula munja popraćena potmulom grmljavinom. Sljedeća se oluja primicala prije no što je bilo najavljeno.

Deion se smjestio na mokroj travi. “Da znate, moramo nešto učiniti s onim vratima na kupaonici kad se vratimo

popraviti krov”, rekao je Mike. “Preuska su za invalidska kolica. A moramo pripremiti i rampu za invalidska kolica ako gospodin Kowalski ovdje duže ostane.”

Deion se nasmijao i dodao: “Mike, da znaš, isprva sam mislio da ste ti i Rio poludjeli, ali ovo je bilo odlično. I djeci se sviđelo.”

“Tako dakle, sjedite na poslu”, javila se gospođa Kowalski kad je pomolila svoju bijelu glavu kroz vrata. “U mojoj domovini...”

“Gospodo Kowalski, završili smo posao”, prekinula ju je Charlene. “Sve je spremno za vašeg supruga.”

“To mogu vidjeti i svojim očima”, rekla je žena i njezinim se licem prvi put prosuo osmijeh otkako su stigli. “I dobar ste posao obavili. Razumijem se u to. Moj Arthur je također bio dobar radnik. Najbolji.”

Posegnula je iza sebe i iznijela golemi pladanj čokoladnih keksa i plastični vrč pun mlijeka. “Sigurno ste gladni”, rekla je. “Sigurno ćete otići na pizzu, zar ne? Ti Talijani! Ništa osim sira i umaka od rajčice. Nije to dobro za vas.” Pucnula je jezikom, protresla glavom i pružila pladanj radnicima.

“Pobrinite se da i maleni dobiju svoj dio”, dodala je. “Marljivo su radili i ovaj put mi nisu gazili cvijeće. Gledala sam ih.”

Dok je skupina grickala kekse, gospođa Kowalski je mahnula Deionu da pride. “Vi ste ovdje voda, zar ne?” upitala ga je. “Koliko vam dugujem? Ja sam siromašna žena, ali mogu posuditi novac. Kažite mi istinu.”

“Račun je sreden”, rekao je Deion ljubazno dok je prilazio sitnoj ženi. “To je poklon, sjećate se?”

“Tko bi mi poznat dao takav dar?”

“Gospodo Kowalski, ovo je naročit dan. Znete li koji je danas dan?” upitao je Deion i pogledom potražio ohrabrenje kod Mikea.

“Naravno, subota je”, promrmljala je. “Stara sam, ali još uvijek znam koji je dan, mladi čovječe.”

“Da, ali je i više od toga, gospodo Kowalski. Ovaj je dan naročito Božji dar vama. Drago Mu je kad može provesti dan s ljudima koji Ga vole, a danas nas je doveo ovamo da vam pomognemo. Mi samo trebamo biti Njegove ruke i noge.”

Gospoda Kowalski je nagnula glavu. “I On mi neće poslati račun?”

“Nikada”, rekao je Deion. “Isus je platio cijenu prije 2000 godina kad je umro na križu. Mi smo samo došli predati vam dar koji vam pripada. Razumijete li me?”

“Nisam načisto s time”, odgovorila je.

“Pokušat ću vam to objasniti na drugi način. Kad je Bog stvorio ovaj svijet, dao nam je subotu. To je dan za bogoslužje, za zajednicu jednih s drugima i pomaganje ljudima kojima smo potrebni. Najljepša služba koju Mu možemo ukazati jest da nahranimo gladne, obučemo gole, pružimo zaklon onima kojima je potreban i poslužimo bolesnima. Eto, zato smo ovdje, zato što vas Bog voli, a i mi vas volimo.”

S ovim riječima Deion se sagnuo i poljubio u čelo stariću koja je stajala bez riječi. “A sad, udite u kuću, draga”, rekao je nježno. “Dan je bio dug i gospodin Kowalski će uskoro doći kući.”

Dok se spuštao sumrak, natrpala im je džepove kek-sima i mahala dok su ulazili u auto i odlazili.

Dugo je stara gospoda Kowalski stajala na vratima dok je svjetlo osvjetljavalo njezin sićušni lik, a sigurnosna vrata bila su te večeri otvorena po prvi put nakon mnogo godina. Podignuvši ruku, dodirnula je mjesto gdje ju je Deion poljubio i gledajući niz ulicu zaplakala.

12.

“Alex, imate poziv na liniji 3.”

Jackiein glas preko interkoma prekinuo je Alexa u sanjarenju. Prošao je čitav tjedan od razgovora što ga je vodio sa Scorpom i Clarkom, i on i Melanie otad nisu mnogo spavali. Namjesto toga svake bi večeri sjedili i proučavali Bibliju i ponovno se vraćali na ono što Sveto pismo govori o suboti.

“Tko zove, Jackie?”

“Nisam pitala za ime, Alex. Rekao je da je osobno.”

Uspostavljajući vezu, rekao je: “Ovdje Alex.”

“Dobar dan. Ja sam Ryan Goodbrad”, odgovorio je muški glas. “Pastor sam katoličke crkve Sv. Ignacija ovdje u gradu. Također pripadam skupini vaših prijatelja, pa zajedno proučavamo. Rekli su mi da ću moći odgovoriti na neka vaša pitanja.”

Alex je nekoliko trenutaka bio bez riječi, a onda se sjetio. “O, da, o tome kako je subota promijenjena u nedjelju.”

“Točno”, rekao je Ryan. “Bavio sam se tim pitanjem kad sam pripremao svoj diplomski rad.”

“Odlično. Volio bih razgovarati s vama”, rekao je Alex i posegnuo za kalendarom. “Oprostite, ali nisam siguran kako bih vas nazvao. Oče? Pastore?”

“Zašto me ne biste nazvali jednostavno Ryan?”

“Dobro, Ryane. Slušajte, moja bi supruga voljela prisustvovati razgovoru. Biste li mogli doći k nama na večeru, recimo u četvrtak uvečer?”

“Bit će mi drago”, odgovorio je Ryan. “Mike Silver kaže da se u vašoj kući fantastično kuha. Moja domaćica se odselila pa sam već tjedan dana sam. U našem teološkom obrazovanju izostavili su jedan predmet: gurmansko kuhanje za župnike. Sendviči s maslacem od kikirikija i umak od rajčica dosade.”

Alex se nasmijao. “Zaklat ćemo za vas utovljeno tele. Može u šest sati? Naša je adresa 2604 Brightenbush Lane.”
“Meni je pravo. Doviđenja, vidimo se!”

* * *

“Oho!” uskliknuo je Ryan kad je u četvrtak sjeo za stol s Alexovom obitelji. “Moje žlijezde slinovnice rade prekovremeno kad samo pomislim na svu ovu izvrsnu hranu.”

“Nadam se da volite janjetinu”, rekla je Melanie. “Janjetina na ražnju je moje omiljeno jelo, a Alex voli rižoto i *tabbouleh*, jednu vrstu arapske salate. Djeca vole somune pa mi se čini da ćete večeras jesti na orijentalni način. O, za desert sam napravila talijansku tortu s kremom.”

“A ja sam pomagao u ukrašavanju”, dodao je Denae ponosno.

Nakon molitve za jelo Ryan se okrenuo Alexu i rekao: “Mike i Francis mi kažu da ste se u posljednje vrijeme prilično posvetili proučavanju.”

“To je pretjerano”, odgovorio je Alex. “Uzbuđeni smo zbog onoga što smo otkrili, ali neki nam komadići slagalice još uvijek nedostaju.”

“Što, primjerice?”

Dok se Ryan posluživao hranom, Melanie je objašnjavala. “U cjelokupnom našem proučavanju, od Postanka do Otkrivenja, našli smo samo jedan dan koji je Bog posvetio, a to je sedmi dan, subota. No, gotovo čitav kršćanski svijet svetkuje nedjelju.” Zastala je da Denaeu pruži tanjurić s maslacem. “Kako je uopće došlo do promjene dana? I kada?”

“Ima još jedno pitanje”, ubacio se Alex. “Zašto toliki ljudi pokazuju neprijateljski duh kad dotaknete tu temu? Pitao sam nekolicinu što misle o suboti i, da znate, jednostavno možete vidjeti kako im se diže kosa na glavi. Kao da sam pred njih stavio zmiju ili tako nešto. Ako je dan s dobrim razlozima promijenjen, zašto ljudi tako neugodno reagiraju kad se spomene ta tema?”

“No, počnimo s lakšim pitanjem”, odgovorio je Ryan. “Na teologiji sam napisao rad o promjeni subote u nedjelju, pa mi je predmet poznat.

Kao što znate, kršćanska je Crkva izrasla iz judaizma. Najbolji dostupni podaci pokazuju da su kršćani isprva bili svetkovatelji subote. Nemamo povijesnih dokaza da se dan svetkovanja promijenio u prvom stoljeću nakon Isusove smrti.”

Melanie je izgledala zbunjena. “Zašto nas onda svatko nastoji uvjeriti da je Isus promijenio taj dan?”

Ryan je podigao ruku. “Čekajte, doći ćemo na to poslije”, rekao je. “Mnogi povjesničari vjeruju da su prvi kršćani počeli nedjeljom slaviti Isusovo uskrsnuće, no bio je to samo blagdan, kao recimo Dan zahvalnosti četvrtog srpnja kod nas. On nije nadomjestio subotu.

U Rimskom Carstvu stvari su u međuvremenu krenule vrlo loše po Židove. Imali su nezgodnu naviku da se bune protiv Rima. Zbog toga su dosadili Rimljanima, pa su oni 70. godine na kraju razorili Jeruzalem. Razumijem židovske osjećaje: nitko ne voli da njime vlada druga nacija, naročito ako vjeruješ da si božanskom odlukom određen da upravljaš svijetom. A mogu razumjeti i reakciju Rimljana. Protužidovski osjećaji toliko su osnažili da nitko nije htio biti povezan sa Židovima.

Istodobno su i kršćani imali svoje probleme. Nastojeći pronaći žrtvenog jarca, Neron je, nakon što je zapalio Rim, okrivio kršćane za palež. Hadrijan je također mrzio kršćane i nastojao ih izbrisati s lica zemlje. Čak je zakonom zabranio održavanje bogoslužja subotom. Tko god ne bi poslušao, brzo se našao u koloseumu kao hrana lavovima.”

Denae i mali Al pogledali su u svoje tanjure, a onda jedan u drugoga s užasom u očima.

Ryan je nastavio priču. “Ali, sjetite se da je Isus bio Židov. I Pavao je bio Židov. Još gore od toga, kršćani su svetkovali dan koji je bio povezan s judaizmom.”

“Zvuči kao da su se našli između čekića i nakovnja”, komentirao je Alex. “Mrzili su ih zato što slijede Krista i zato što svetkuju subotu sa Židovima.”

“Točno”, složio se Ryan. “I zbog toga se ne treba čuditi kad su neki počeli odustajati od svetkovanja subote. Na njih je utjecala i kulturna sredina. Mnogi poznati Rimljani obožavali su Sunce, pa je Sunčev dan dobio na važnosti. Negdje oko 200. godine, u ranim crkvenim povijestima nailazimo na spominjanje da su neki kršćani držali nedjelju kao svoj dan bogoslužja. Budući da je subota postala takvim teretom, lako je bilo početi s objašnjavanjem takve promjene.”

Ryan je pogledom obuhvatio sve za stolom. “Idem li suviše u pojedinosti?” upitao je.

“Ne, uopće”, rekla je Melanie. “Bojim se samo da nemate prilike jesti.”

“Oh, dobro je. Snalazim se”, odgovorio je Ryan. “Mogu li dobiti još janjetine? Izvanredna je!”

Nakon što se još jednom poslužio rižotom i salatam, Ryan je nastavio: “Do stvarne promjene dana za bogoslužje došlo je oko sto pedeset godina poslije. Do tog se vremena kršćanstvo itekako proširilo Rimskim Carstvom. Zapravo, imamo pismo jednog rimskog upravitelja koji se žali da su kršćani posvuda: u vojsci, na tržnicama, u sudovima, čak i u imperatorovom domaćinstvu.

Do vremena kad je Konstantin postao carem, nedjelja je u umovima mnogih kršćana zamijenila subotu. Konstantin je otišao korak dalje pa je izdao proglas kojim je naredio svim sucima, građanima i obrtnicima da počinu u časni dan Sunca. To je dalo još veću podršku nedjelji.”

“Je li vi to ozbiljno?” Alex je nagnuo glavu na stranu s izrazom iznenađenja na licu.

“Najozbiljnije! Ništa od ovoga nije novo ukoliko ste katolik. Samo vi protestanti imate problema s čitavom tom povijesti koju slušate. Ovo je izvor vaše najveće nedosljednosti.”

“Kako to mislite?” upitala je Melanie dok je počela rezati tortu.

“No, protestanti su počeli tako što su protestirali”, objasnio je Ryan. “Prvi su se protestanti borili protiv niza učenja i običaja Rimokatoličke crkve. Martin Luther i drugi reformatori stalno su napadali Rim, naročito zbog uzdizanja tradicije iznad onoga što je učila Biblija.”

“Nisu vjerovali da bi narod trebao obožavati Mariju i druge svece, zar ne?” upitao je Alex.

“Da, ali to nije sve. Primjerice, neki se protestanti nisu mogli složiti s krštavanjem tek rođene djece. Neki nisu vjerovali da se pričesni kruh i vino ne pretvaraju u stvarno Kristovo tijelo i krv. A nije bilo protestanta koji bi priznao papinu nepogrješivost kad je progovorio sa svoje stolice u crkvi Svetog Petra. No gotovo nitko nije protestirao u vezi s jednim ključnim problemom. To me uvijek iznenađivalo.”

“Smijem li vas trenutak prekinuti: biste li kavu uz tortu?” upitala je Melanie.

“Imate li kavu bez kofeina?”

“Imamo. Mi i ne pijemo drugu kavu”, odgovorila je.

“Onda vas molim jednu.”

“Nastavite”, Alex je bio nestrpljiv. “Ovo zapanjuje.”

“No Katolička crkva stoljećima je tvrdila da je odgovorna za promjenu dana bogoslužja sa subote na nedjelju. U mnogim rimokatoličkim izvorima promjena je uzeta kao dokaz da papa ima vlast mijenjati čak i Božji Zakon.”

“Hoćete reći da katolici vjeruju da je papa ukinuo Božji Zakon?” upitao je Alex.

“Zapravo ne. Samo neki protestanti vjeruju da je Božji Zakon ukinut. Katolici vjeruju da je papi od Boga dana vlast da promijeni Zakon. Što se mene tiče, nikako ne mogu shvatiti zašto mnogi protestanti prihvaćaju ovu promjenu. Oni zapravo prihvaćaju da je papa predstavnik Božje vlasti na Zemlji.

No, krenimo korak dalje. Rimokatolička crkva još uvijek smatra protestantske Crkve otuđenim dijelom obitelji.

No Crkva vjeruje da će doći dan kad će se one vratiti. Već sad Katolička crkva dominira u vjerskom svijetu. Najveći dokaz tome je što protestanti svetkuju nedjelju, dakle dan koji je Katolička crkva proglasila svetim.”

“Može li se o tome čitati u nekom katoličkom djelu?” upitao je Alex.

“O, u nizu djela. Primjerice, stari *Convert’s Catechism of Catholic Doctrine* postavlja pitanje:

‘Koji je dan određen za bogoslužje?’

Odgovor glasi: ‘Subota.’

‘Zašto svetkujemo nedjelju namjesto subote?’ slijedi pitanje.

A odgovor glasi: ‘Nedjelju svetkujemo namjesto subote zato što je Katolička crkva na koncilu u Laodiceji (336. godine) prenijela svetost sa subote na nedjelju.’”

Ryan je zahvalio na Melanieninoj ponudi da uzme još krišku torte i nastavio s navođenjem još nekoliko primjera. “U *Doctrinal Catechismu* biskupa Keenana piše da protestanti zamjenjuju nedjelju za subotu bez ovlasti Svetog pisma. A kardinal James Gibbon u *The Faith of Our Fathers* piše da u Bibliji nije moguće naći nijedan jedini redak koji bi ovlastio na svetkovanje nedjelje.”

“Protestanti tvrde da im je Biblija jedino pravilo vjere”, istaknuo je Ryan. “Bojni poklič reformacije glasio je *sola scriptura*, što na latinskom znači ‘samo Sveto pismo’, a ipak su bili spremni zamijeniti biblijsku subotu danom čisto katoličkog podrijetla. Neki čak smišljaju složenu obranu takvog postupka.”

Alex i Melanie su izmijenili poglede razumijevanja. “O tome smo u posljednje vrijeme čuli toliko da nam je dosta za cijeli život”, rekao je Alex Ryanu.

“No, ne zaboravite”, nastavio je Ryan. “Odgojen sam u vjerovanju da su crkvena predaja i papinski proglašeni jednaki s Biblijom, zapravo da je nadmašuju kad papa službeno progovori sa svojeg prijestolja u crkvi Svetog Petra. Stoga za mene nije problem prihvatiti ovu promjenu. Ako vjerujete

kao što mi činimo, naše gledište o suboti vrlo je logično. Ako ne vjerujete, onda sve skupa nema smisla.”

“Ako je to istina, zašto toliki protestantski pastori zastupaju svetkovanje nedjelje?” upitao je Alex.

“U mnogo slučajeva radi se o neznanju. Učili su ih u Crkvi ili na teologiji određenim idejama i oni su uvijek vjerovali da je to tako”, odgovorio je Ryan. “Međutim, u ovo se vrijeme pojavilo naročito zanimanje za tu temu i mnogi ga, uključujući i pastore, proučavaju sami za sebe.”

“Još uvijek ne razumijem zašto toliki protestanti prihvaćaju ovu promjenu”, rekao je Alex. “Oni, zapravo, prihvaćaju učenje da je tradicija iznad Biblije.”

“Mislim da u tome veliku ulogu igra ljudska narav”, odgovorio je Ryan. “Kad nešto vjeruješ i činiš cijelog svojeg života, teško je priznati da si bio na pogrešnom putu. Ponekad je ljudski ponos vrlo snažan.”

“Ima li protestantskih Crkava koje svetkuju subotu?” upitala je Melanie.

“Da, zapravo, neke od njih su vrlo poznate vjerske zajednice u svijetu”, rekao je Ryan, “a mnogi pojedinci, kao vas dvoje, neovisno proučavaju tu temu.”

“A kako je s vama, Ryane?” upitao je Alex. “Gdje se u ovom pitanju vi nalazite?”

“Mislite, ja osobno?” Ryan se nasmiješio kad je pružio ruku i pogladio Tootsove uši. “Kao što sam rekao, za mene je ovo problem druge vrste. Moram ponovno promisliti hoću li prihvatiti Bibliju ili crkvenu predaju kao konačni autoritet u svojem životu. Ne znam možete li shvatiti kakve to može imati posljedice, ali meni se čine prilično zastrašujuće. Vi ste prigodom sklapanja braka dali jedno drugome riječ, zar ne? No, katolički svećenik je takvu riječ dao Crkvi i papi.”

“A ja sam htio postati svećenikom još od svoje šeste godine”, nastavio je. “Ako odlučim da su Crkva i Biblija u međusobnom sukobu... i ako se odlučim odreći svoje odanosti Crkvi, izgubit ću sve. Nije mi lako odlučiti.”

Ryan je pogledao na sat i još jednom pogledio Tootsa prije no što je ustao. "Vrijeme je da idem", rekao je. "Jelo je bilo izvanredno. Hvala vam mnogo, oboma."

Melanie mu je zahvalila na komplimentu i pozvala ga da ih opet posjeti. Dok je Ryan zakopčavao kaput, uzdahnuo je i pogledao u Alexa i Melanie s njihovo dvoje djece.

"Pred vama je nekoliko vrlo ozbiljnih odluka", rekao je. "Neće biti lako. Đavao se trudi da stvarno važne odluke nikad ne donesemo."

13.

Bio je to jedan od onih prekrasnih proljetnih dana kad osjećaš da bi na poslu mogao zapjevati. Prošlo je pet mjeseci od onog prvog Clarkovog tjedna kod tvrtke *Bowen i drugovi*.

Čak i Scorp izgleda dobre volje, pomislio je Clark dok je dovršavao crtež novog hangara u zrakoplovnoj luci. Pogledao je kroz prozor i poželio biti vani s mjernicima. *Možda mogu poslije izići i obaviti neki posao na suncu*, ponadao se. Spasio je dokument i poslao ga tiskaru kako bi imao primjerak za sastanak osoblja.

Alex je na sastanak pozvao sve mjernike i nadzornike projekata. Čak je i Melanie bila tog dana u uredu pripremajući malu zakusku s Antonellijevom pizzom i sokovima. U podne se ured napunio ljudima koji su sjedili na stolovima, stolcima, čak i na podu. Nakon što su se poslužili pizzom i sokom, Alex je istupio pred svoje suradnike.

"Prošlih nekoliko mjeseci bili su puni izazova za mene i moju obitelj", počeo je. "Kao što znate, Melanie i ja smo kršćani. Nikad vam nismo pokušavali nametnuti svoju religiju, ali smo nastojali poslovati onako kako vjerujemo da bi Isus radio da je ovdje na Zemlji."

Melanie se priljubila uz Alexa, a on je stegnuo njezinu ruku. “Takoder smo se trudili ostati otvoreni za Božje vodstvo u našem životu”, dodao je. “Neizmjerne smo zahvalni za Njegovo strpljenje kad nas poučava.”

“Danas moram s vama porazgovarati o nekoliko važnih tema. Prvo, želim se ispričati”, objavio je Alex. Njegovi su se namještenici pogledali bez riječi.

Nastavio je: “Kad sam osnovao ovu tvrtku, zakleo sam se da ću je učiniti najboljom projektantskom građevinskom tvrtkom u ovom kraju. Svi ste mi pomogli da to postignem, ali se bojim da sam bio neosjetljiv prema vama i vašim obiteljima.

Bog nas je stvorio da marljivo radimo, ali On nas je i tako načinio da nam je potreban odmor, rekreacija, vrijeme posvećeno našim obiteljima. U svojoj želji za što savršenim poslom često vam nisam dao vremena za ova druga važna životna područja. Doista mi je žao.”

Inženjeri, crtači, mjernici i drugi djelatnici izmijenili su iznenađene poglede.

“Prije nekoliko mjeseci Melanie i ja smo otkrili da nam je Bog dao neke doista osobite darove”, rekao je Alex. “Dao nam je život i obitelj i naročiti dan kvalitetnog vremena. Taj dan Biblija naziva subotom. On obuhvaća razdoblje od zalaska sunca u petak do zalaska sunca u subotu uvečer.

Moram vam reći što Bog kaže o svojem naročitom danu. Poziv da svetkujemo subotu jedna je od Deset zapovijedi, zajedno s ‘Ne ukradi’, ‘Ne ubij’ i svim drugima. Nazivamo je u Izlasku, 20. poglavlju, od osmog do jedanaestog retka. Evo kako ona glasi:

‘Sjeti se da svetkuješ dan subotni. Šest dana radi i obavljaj sav svoj posao. A sedmoga je dana subota, počinak posvećen Jahvi, Bogu tvojemu. Tada nikakva posla nemoj raditi: ni ti, ni tvoj sin, ni tvoja kći, ni tvoj sluga, ni tvoja sluškinja, ni tvoja živina, niti stranac koji se nade unutar tvojih vrata. Ta i Jahve je šest dana stvarao nebo, zemlju i more i sve što je u njima, a sedmoga je dana počinio. Stoga

je Jahve blagoslovio i posvetio dan subotni.’

Melanie i ja smo proučili sve što Biblija kaže o suboti. Htjeli smo biti sigurni, a sad jesmo. Mi odvajamo ovaj dan za ono čemu je namijenjen, a to znači da ćemo to vrijeme provesti s Bogom, s našom obitelji i prijateljima.”

“I jedva čekamo da počnemo!” dodala je Melanie s osmijehom.

Djelatnici su bili zbunjeni. “Znači, sutra ne dolazite na posao?” upitao je jedan crtač.

“Ne”, rekao je Alex, “a ni vi nećete raditi. Od danas ćemo petkom zatvarati ured u četiri sata poslijepodne. I subotom više neće biti nadoknađivanja posla. Ako ga ne možemo dovršiti tijekom tjedna, morat će pričekati.”

Nekoliko je djelatnika bilo zaprepašteno, neki su počeli pljeskati i ubrzo su svi klicali. Činilo se da nitko ne čuje nekoliko Alexovih posljednjih obavijesti o sastancima za obrazovanje i budućim projektima.

“Još nešto”, dovršio je. “Ako tko želi znati nešto više o našem otkriću subote, Melanie i ja ćemo vam rado sve reći.”

* * *

Tog petka sunce se nisko spustilo na poslijepodnevnom nebu. *Još samo sat do zalaska sunca*, primijetila je Connie Hanson. Pjevušila je dok je dodala nešto soli u vrelu krumpirovu juhu. Provjerila je je li kruh gotov i počela razmišljati o proteklih nekoliko mjeseci. Sjetila se kako su bili zabrinuti kad je Clark počeo raditi kod Alexa. A sada je uživao u svojem poslu i više nije imao problema sa slobodnom subotom.

Sjetila se i brojnih razgovora za ručkom između Clarka i Alexa. Pitala se hoće li se Bowenovi jednog dana odlučiti svetkovati Božju subotu. *Vodi ih, Oče*, molila je, *i pomozí im da shvate koliko Ti je stalo da s njima provedeš vrijeme.*

Vani, pred kuhinjskim prozorom, jedan je crvendać uživao u toplini proljetnog sunca koje je zalazilo. Connie se radovala osjećaju Božje prisutnosti koji bi uvijek osjetila kad bi se približila subota.

“Connie?”

Bila je toliko zaokupljena mislima da nije čula kako su se vrata otvorila. Okrenula se da pozdravi svojeg nasmiješnog supruga.

“Connie”, rekao je Clark, “nećeš nikad pogoditi što se danas dogodilo na poslu.”

Duhovna težnja... Uzbudljivo otkriće...
Život Alexa Bowena potpuno će se
izmijeniti...

“Što, želite svaku subotu slobodnu?” Alex nije mogao vjerovati ušima. Clark je bio upravo ona vrsta djelatnika koja mu je bila potrebna u njegovoj tvrtki. Bistar, marljiv, nevjerojatno darovit. Nije si mogao priuštiti da mu odbije zahtjev, no ono što ga je najviše smetalo bilo je Clarkovo ljubazno objašnjenje zasnovano na onome što je pronašao u Bibliji.

Alex je morao saznati o čemu se radi. A ono što je saznao zauvijek je promijenilo njegov život.

Pisac ove knjige, pastor Dan M. Appel živi u Montani sa suprugom Charlom i dvojicom sinova.

ESDEA OROSLAVJE

